

S'Arenal de Mallorca

S'Arenal de Mallorca
Buletí Informatiu del poble
de S'Arenal, del terme de
Llucmajor, el de Marratxí i
la part rural del terme de
Ciutat de Mallorca.
Edita Associació de Veïnats
Son Sunyer
DIRECTOR
Mateu Joan i Florit
IMPRIMEIX
Imprenta Atlante
DEPOSIT LEGAL
PM 473-80
Publicitat i subscripcions
Camí Canteres 132
Telèfon 265005

73.100 S'ARENAL

BULLETI INFORMATIU N.º57

15 D'AGOST DE 1984

PREU 50 PTES

Festes a Sa Casa Blanca

Des les passades festes de l'estiu a sa Casa Blanca, cal destacar el torneig de petanca, jugat entre els casablanquers. Nins i nines, homes i dones, tots mesclats formaren tripletes que al llarg de la setmana jugaren a bolles. L'entrega de trofeus, fou un acte ben emotiu, hi va haver a més, obsequis i records per a tots els participants.

La festa grossa, però fou el dissabte amb En Tomeu Penya, és emotiu veure que el nostre poble, canta, balla i flestoma. S'identifica totalment amb aquest cantador vilafranquer que ens diu allò que volem sentir, que ens ho diu en la nostra llengua.

No tant d'exit va tenir en Xesc Fortesa amb el seu show internacional i aforesta-

rat i amb na Margaluz que canta com una gitana. La nit, però fou memorable i cal agrair-la als organitzadors de la festa.

El diumenge horabaixa, no hi podien marcar les carreres de bicicletes al circuit Casablanca, Sant Jordi, Control. Molts de quilometres devall d'un sol de justícia. Els ciclistes, però són joves i forts i ho resistiren molt bé. Sobretot en Gomila de Binissalem que feu primer. El vespre, homenatge als de més de 70 anys. Missa oficiada per un canonge i a continuació, xocolata, gelat i ensaimades.

Unes festes de màgia, diria jo, a un dels llogarets més minúsculs de la comarca i que surten rodones degut a la valua dels habitants d'aquesta comunitat.

Les casablanqueres: bones jugadores de bolles.

Vint-i-quatre persones de més de 70 anys hi ha a Sa Casa Blanca. Festa sonada per a tots ells.

Emotiva entrega de trofeus del campionat local de petanca.

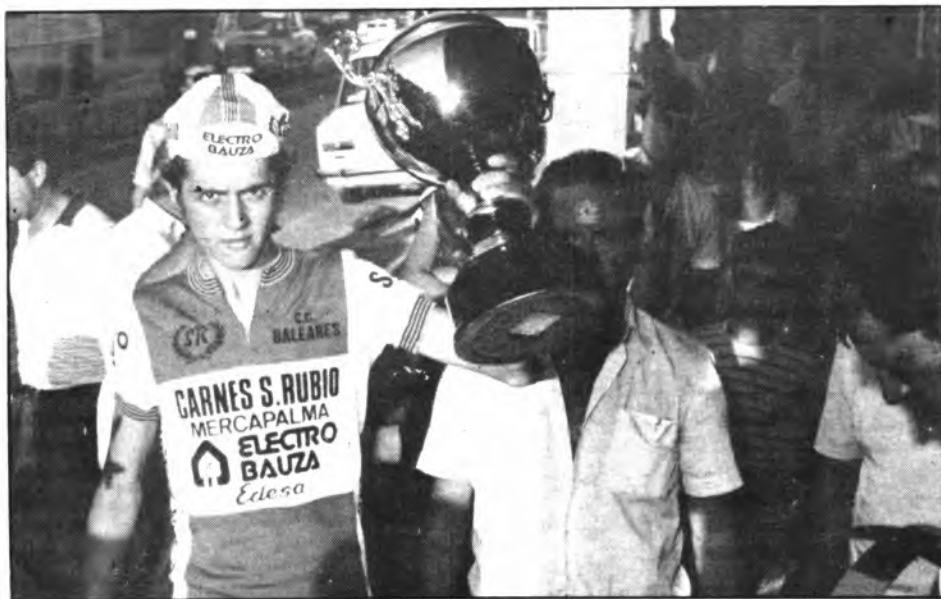
En Tomeu Penya amb Na Victòria des Coll. "Fetxet de cabells".

Vint i quatre persones de més de 70 anys hi ha a Sa Casa Blanca.

Corredors del Pla de Sant Jordi que prengueren part a les carreres de Sa Casa Blanca.

El corredor Cabot de Son Ferriol, tercer dels juvenils.

Equip del C.C. Balears, Santiago Rubio i Electro Bauzá, guanyador de la cursa.

Francesc Balaguer de C.C. Balears, guanyador del premi juvenil.

TELEFONS UTILS A S'ARENAL

A LA PART DE CIUTAT

Ajuntament 227744
Tota casta de desperfec-
tes a la via pública (en-
tre les 13,30 i 15,00. . . .
. 227643-227644
Bombers 281250-
. 290017
Residència de l'asseguran-
ça social. 289100
Creu roja de Ca'n Pasti-
lla. 264040
Policia Nacional 091
Policia Municipal. . . . 092
Policia Municipal de
S'Arenal 267654
La Porciúncula 260002
Tele-Taxi 401414

A LA PART DE LLUCMAJOR

Ajuntament 660050
Oficina de S'Arenal
. 264071
Bombers 660756
Policia Municipal.
. 661767
Guardia Civil 264121
Ràdio Taxi. 263080
Parròquia. 263265
Club Tots Junts.
. 265538
Associació de Veïnats. . . .
. 265005
Grues Sampol. . . . 264193
Servici Municipal d'aigues-
Sogesur 262493

Subscriu-te a S'Arenal de Mallorca

BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom _____

Carrer _____

Població _____ Tel. _____

M'interessa una subscripció:

☐ SEMESTRAL 600 Ptes.

Forma de pagament:

☐ Rebut domiciliat a un Banc

Banc _____ Suc. _____

Compte n.º _____ Titular _____

☐ Comptat _____ Firma _____

Ompliu aquesta targa i enviau-la al Camí Canteres,
132, s'Arenal.

O catalão

Que una parella de catalans, amb una filla menuda, hagin fet milers de quilòmetres a la recerca dels aborígens de l'Amèrica és un fet tan excepcional que no ens ha de sorprendre que els hagin passat coses insospitades. Ja vaig parlar en una ocasió de Josep Travesset i Anna Roselló, als quals no conec personalment però sí que he llegit algun dels seus llibres. Però segur que una de les coses més emotives, i més al·lisonadores, que els han sortit al pas és el descobriment del *catalao*, tal com ho descriuen a "O catalão. Un català a l'Amazònia" (Ed. El Llamp).

Quan més enllà de Manaus, seguint el riu, els indígenes de l'embarcació els senten parlar català, els pregunten si van a veure "aquell home que parla com vostès". Intrigats per l'existència d'un català en aquell cor de la selva amazònica decideixen d'anar-lo a trobar.

En un arbre del camí hi ha aquest rètol: "Caminho para o lar do catalão". I selva endins arriben a un indret on hi ha mitja dotzena de cases rústiques, on els rep una dona de color que els parla en català mentre els ofereix un refresc fet amb canya de sucre i coco. "Aquí tots parlem l'idioma del senyor Arnau. Després del brasiler aprenem català. És el nostre segon idioma".

El senyor Arnau, i la seva companya de color, Sabina, i els seus fills que es diuen Roser i Jordi, i el cunyat Badú, i la senyora Zefinha, i Nabuco, i Catuta... i d'altres formen una comunitat cooperativista única a l'Amazònia. Tenen un consultori mèdic gratuït, obert a tots els pobles, i d'aquí ve una part de la bona fama que a la selva té o *catalao*; però també del nivell de cultura,

d'organització de treball i de sentit social que aquell home nascut a Figueres ha sabut donar a la seva obra, absolutament antiexplosiva de l'indígena, com és desgraciadament costum.

Es comprèn que els autors del llibre es quedessin commoguts davant l'experiència altruista, en plena jungla brasilera, d'un compatriota que ha lluitat eficaçment contra la misèria d'altres éssers humans. I ha de ser un cop veure a la biblioteca dues banderes, la brasilera i la catalana. "Aquesta bandera, en la nostra guerra civil, va recórrer els fronts de Catalunya i d'Aragó, i després va conèixer l'exili. Sempre l'he tinguda amb mi". El senyor Arnau hi ha fet portar des de Sao Paulo una colla de llibres catalans, que els tupi-guaranis llegeixen. L'explicació de per què han après el català és aquesta: o *catalao* els havia lliurat de l'analfabetisme, els havia desvetllat humanament, i "com que estimava molt la seva terra temiem que se'n tornés a Catalunya. Un dia vam reunir-nos tota la comunitat mig d'amagatots i vam decidir que li donàrem el bon dia en català i ens esforçàrem a aprendre'l..."

Quan, un temps després, en Josep i l'Anna van deixar la comunitat, en pujar a l'embarcació van poder veure com aquella àmplia família feia voleiar mocadors i entonava el "cant dels adéus"...

Ja comprendreu que no he abandonat el llibre fins a acabar-lo. I comprendreu també que, en girar l'últim full, alcés els ulls i no veiés, finestra enllà, ni cases, ni fanals, ni semàfors.

Josep M. Espinàs

Cartes

El conflictiu Coll d'En Rebassa

Sr. Director:

Una servidora és veïna del Coll d'En Rebassa i, la veritat, viure aquí és darrerament impossible. A l'alta densitat de població s'hi ha d'afegir el que els serveis públics siguin cada dia pitjors, en especial el problema de la circulació.

Vull dir-li, senyor director, que circular des de l'encreuament del desviament cap a Ciudad Jardín fins a la sortida cap a Ca'n Pastilla s'ha posat

impossible, i això degut principalment a la manca total de vigilància en aquests centenars de metres del carrer Cardenal Rossell. El problema s'accentua degut a les aturades dels autobussos que duu al Hipermercat i al Mercapalma.

Aquí, en aquest punt, la circulació és impossible. De vegades tenim tot el carrer paralitzat degut al triple encreuament circulatori. Es a dir, de cotxes que esperen el pas bé cap a Palma o amb direcció a S'Arenal o a la carretera que du als mer-

cats abans enomenats. Així un dia i l'altre els qui vivim en aquesta desgraciada zona de Palma ens veim obligats a aguantar tota mena de contrarietats. I això pagant tots els nostres impostos, no es pot tolerar i algú hi haurà, dic jo, que sigui el responsable d'arreglar aquest estat de coses.

Vora l'encreuament de Ciudad Jardín la carretera a s'estreny. En aquest lloc, cada dia passen desgràcies i ningú hi posa remei. Qui és el culpable?

MARIA TORRES

Gilda, dona maltractada

Tothom se'n recorda de la pel·lícula «Gilda» per la galtada que un neurastènic rencorós i ofès, Glenn Ford, donava, en la ficció, a Margrita Carmen Cansino, àlies Rita Hayworth, àlies Gilda, motivada per aquell numeret en el qual, la «dolenta Gilda», es llevava un guant mentre cantava, escena que motivà que els censuradors i els moralistes oficials integrats en el Sistema, es posassin les mans al cap.

El cas, emperò, és que tothom se'n recorda d'aquesta pel·lícula per la galtada, i aquesta galtada és la que serveix de punt de referència per parlar de les dones maltractades. Gilda, durant tota la pel·lícula, no és altra cosa que una dona maltractada físicament i psíquica.

Fa poc, una associació anomenada precisament «Dones Maltractades» denunciava els casos de milers de dones que són maltractades físicament pels seus marits, i també denunciava el poc cas que se'ls fa. L'associació sols parlava de les denúncies que són presentades a les comisaries policials, però n'era prou conscient, l'associació, que hi ha moltes agressions que no són denunciades, ja sigui per ignorància... o per por a les represàlies. Tampoc no es referia, l'associació de dones, a les agressions no-físiques que també sofreixen moltes dones per part dels homes (dels seus marits), probablement perquè són més difícils d'avaluar i de detectar.

Per què es produeixen aquestes agressions? Seria mal de dir en forma generalitzada. Potser necessitariem un bon grapat d'enquestes aclaridores, però, mirant-ho en forma general, podríem entreveure que en les agressions en la parella, de l'home a la dona, hi intervenen problemes de caràcter patològic, neuròtic, econòmic o familiar; l'alcoholisme, el joc, l'atur i la manca d'espai en la vivenda (l'apilotament) són també alguns dels motius que podríem relacionar. Però és sobretot el masclisme encara no superat, en aquesta societat suposadament democràtica, qui origina que la dona sigui la víctima propiciatòria de les frustracions i dels problemes d'alguns homes.

Tanmateix les denúncies que són presentades a les comisaries per part d'algunes dones valentes no serveixen, moltes vegades, de gaire cosa. La dona pot arribar a sentir-se desamparada davant una justícia eminentment masclista que penalitza molt més el contraban de tabac, que les agressions que un marit infligeix a la seva pròpia esposa. La separació, el divorci, sembla ser l'única sortida en aquestes circumstàncies, però la ignorància, la por, el sotmetiment en el qual s'ha educat des de sempre a la dona i, especialment, la dependència econòmica que té de l'home, frenen sempre la major part d'aquestes sortides.

Gilda, tot i que sembli ser una «dona fatal» en el film, és en realitat una dona maltractada, una dona castigada per un home venjatiu i rencorós, que hagués pogut ser perfectament també alcohòlic o neurastènic. Després de la galtada, quan ja està a punt de sortir l'inevitable «the end» arriba el perdó, tot s'oblida... i aquí no ha passat res.

Un grapat de dones maltractades d'arreu l'Estat espanyol pensa que això del «aquí no ha passat res» ja comença a ser hora que passi a la Història, a la història del masclisme, clar. La dona té, ha de tenir, els seus drets, i la igualtat entre l'home i la dona no ha de ser pur folklore i paraules de polítics que cerquen vots. No estic parlant de feminisme, estic simplement reivindicant el dret de la dona a tenir els mateixos drets que té l'home, un dels quals és no ser víctima d'agressions. Res més. Dels drets de la dona en parlarem, en tot cas i en forma més profunda, un altre dia.

(Escrit dedicat a na Maria del Carme, dona maltractada... que oblida).

Ramon Turmeda

COMUNITAT AUTONOMA DE LES ILLES BALEARS

Intensificació del control de productes de panateria, confiteria i rebosteria a indústries i llocs de venda

(5, VII, 1984) La Conseller de Sanitat i Seguretat Social del Govern Balear, a través de la Direcció General de Consum, vol intensificar les actuacions inspectores en el control de productes de panateria, pastisseria, confiteria i rebosteria a indústries i llocs de venda.

En especial se controlarà el compliment de la normativa que regula la entrada en vigor del Reial Decret 2058/82 de 12 d'agost, ja que s'han produït modificacions a la orientació de la producció i comercialització de tals productes.

En tot cas se controlaran les deficiències a l'etiquetat, pes net erròti, omissions del número de Registre Sanitari i la venda de productes amb crema exposats fora de les vitrines frigorífiques.

Es important assenyalar que els Agents de Inspecció de la Administració Autònoma de Consum, en llurs actuacions, comprovaran:

- Si les indústries tenen els preceptius registres de legalització de les seves activitats.
- Si dites indústries operen en condicions tècniques previstes per la legislació vigent.
- Si les característiques dels productes i llur comercialització s'ajusten a la normativa actual.
- Si se compleixen els preceptius controls documentals administratius.

També s'exercirà con-

trol sobre les matèries primeres utilitzades en averiguació de que no estiguin alterades, adulterades o contaminades, així com de que en els llocs de elaboració i emmagatzematge no hi hagi existència de productes que el seu us no estigui expresament autoritzat.

Els Serveis Territorials de Consum i Defensa del Consumidor vigilaran els establiments de venda de productes de confiteria, panateria, rebosteria i pastisseria, posant esment en comprovar que el transport i expedició es faci en envasaments adequats, rotulats i etiquetats convenientment. Per productes de venda autoritzada a la menuda se controlarà la adequació de recipients i la existència de albarans, notes d'entrega, factures o documents similars que acompanyin la mercaderia.

La deguda protecció als interessos dels consumidors de les Illes Balears exigeix que la exposició del productes en els establiments de venda se faci en vitrines o mostradors independitzats de la venda de qualsevol altre producte de alimentació, presentant-los de la pols i protegits del contacte dels insectes. També s'hauran de emprar pinces o paletes per a servir els productes i observar-se que els productes elaborats amb cremes, nates i vermell d'ou estiguin en vitrines refrigerades.

Al tractar-se de productes de gran difusió en el

mercat i donada la incidència que el seu consum té a l'orde al risc sanitari i econòmic dels ciutadans, s'espera la eficaç col·laboració del sector industrial i comercial afectat, igualment com es reb de les organitzacions de consumidors implantades en el àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

REUNIONS DEL CONSELLER DE L'INTERIOR AMB ELS BATLES DE BALEARS PER EXPLICAR LA INSTRUCCIO QUE REGULA ELS EXPEDIENTS D'ACTIVITATS MOLESTES, INSALUBRES I PERILLOSES

(10, VII, 1984) El Conseller de l'Interior, D. Jaume Llompart, ha mantingut una sèrie de reunions amb els representants dels ajuntaments de Balears per analitzar la instrucció que regula els expedients d'Activitats Molestes, Insalubres, Nocives i Perilloses, recentment aprovat i per tractar dels problemes pràctics de la seva entrada en vigor.

Aquesta instrucció preten apropar l'Administració a l'administrat reforçant les funcions del batle i agilitzant els tràmits de concessió mitjançant una millor coordinació d'actuacions entre les distintes conselleries de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

MUSIC BAR BRASILIA

Banquets de batetjos, noces, primeres comunions, festes socials...
Cada vespre, música d'orgue a càrrec d'en Ximo.

Avinguda Bartomeu Riutort, entre els Belnears 1 i 2 de Ca'n Pastilla.
Telefons 260119 - 264563.

La carretera vella de ciutat a S'Arenal és una de les més perilloses de Mallorca

Els veïns del Coll i els de la zona del "Cortijo Vista Verde" estan indignats, pensen inclús en prendre mesures dràstiques. I és que ja estan cansats de viure en constant perill des del moment que surten al carrer.

Els accidents mortals en aquesta carretera són freqüents, el propietari d'un bar de la zona comenta: "No passa una setmana que no recolliguem,

mort o ferit, a un accidentat en aquesta zona, la gent que ve a la discoteca aparca el cotxe a mal lloc sense preocupar-se de deixar a la vista l'"stop" i així els altres conductors no ho veuen. A més, el desviament cap a l'aeroport està molt pròxim, quasi no es veu, això fa que molts de conductors facin maniobres estranyes amb el consegüent perill. Això s'arreglaria col·lo-

cant un guàrdia que vigilés la zona. S'ha de cercar una solució, no pot morir més gent sense que ningú faci res per evitar-ho".

Un altre veí ens diu: "El que succeix aquí és vergonyós, si passàs a un altre lloc, ja hi haurien posat remei. A l'estiu amb el tràfic que hi ha pareix mentida que no hi hagi vigilància, semàfors, alguna cosa que evitàs totes aquestes morts. Potser que

hi hagi culpes en els accidents, però es podrien evitar molts d'ells amb un semàfor o un guàrdia. Si no s'hi posa remei, farem qualque cosa, això no es pot tolerar més".

Un altre veí comenta: "Si això no s'arregla serà el millor negoci per a la funerària, fins i tot pareix que són ells qui no volen que s'arregli". Pareix humor negre, però és lamentable.

Els serveis de seguretat a les nostres platjes

A les platjes de S'Arenal i Ca'n Pastilla tenim uns serveis de seguretat per a controlar els diversos accidents que hi puguin ocórrer. Aquest servei fou una iniciativa dels propis hotelers ara fa vint-i-cinc anys. Fundaren l'empresa "Mar de Mallorca" que, a més de la seguretat, també s'encarrega de la neteja i manteniment de les platjes; una altra

de les coses que promougueren va ésser la construcció de la carretera que va envoltant el litoral.

El personal d'aquesta empresa consta de cent du treballadors, entre el personal de neteja, de salvament i els encarregats dels balnearis i els inspectors de platjes. El personal de seguretat està en contacte permanent amb la Policia Nacional i la

Creu Roja.

Els inspectors de platja, cinc en total, són els encarregats de conservar la tranquil·litat i el bon estat. Els incidents són mínims i generalment no hi ha problemes greus. En el

cas que n'hi hagi, criden a la Policia Municipal, i si aquests són majors, a la nacional. A partir d'aquests anys l'ajuntament de Ciutat ha posat cinc policies els quals, vestits de carrer, se dediquen també a recórrer la platja durant el dia. El principal problema eren els vendedors ambulants que ara ja està arreglat.

Es produeixen pocs accidents i, a més, solen ésser de caràcter lleu, coses com petites cremades, picades d'insectes, talls... normalment els encarregats de solucionar-lo és la Creu Roja. Altres accidents freqüents són els deguts a talls de digestió, banyar-se anant borratxos i o coses semblants, a més, de nens perduts pels seus pares.

El servei de la Creu Roja és permanent tant en el mar com a les carreteres, on precisament es produeixen la major quantitat de víctimes mortals. A més, es compta també amb l'ajuda de la Comandància de Marina.

L'eixample de la zona costera de la platja podria començar aviat

El projecte de la "Jefatura de Costas" i l'Ajuntament de Ciutat d'eixemplar les platjes de S'Arenal i Ca'n Pastilla encara no està llest, però la idea va guanyant terreny.

El projecte vol estendre les platjes en uns trenta metres més dels que hi ha ara, guanyant terreny al mar. Per això és necessari un estudi de la situació dels corrents marins i de les possibilitats reals de dur endavant aquest projecte. Tot això ja està fet, ara només falta fer-ho.

El cost d'aquest projecte és d'aproximadament dos mil milions de pessetes. L'eix-

xamplament de la platja es farà a base d'arena que serà tret del fons marí per vaixells especialitzats i després, mitjançant grues especials, serà dipositada damunt el predi destinat a la platja. Segons els càlculs de la "Jefatura de Costas", l'eixamplament serà realitat abans de 1988.

A certes zones de Ca'n Pastilla, l'eixamplament arribarà fins als sis-cents metres. Les obres seran realitzades durant l'hivern, aturant-se els estius per no incomodar als turistes de la zona.

Satisfacció pel decret sobre els "tiqueters"

L'Agrupació d'Hotelers de la Platja de Palma, l'Ajuntament i l'Associació d'Empresaris de Sales de Festa de Balears han arribat a un acord entre els tres pel qual es permetrà la presència de "tiqueters" a les platjes amb control municipal i respectant les ordenances sobre ocupació d'espais i vies públiques. Amb aquesta nova normativa se sol·liciona el greu problema que tenia aquesta tasca típica de la temporada alta turística a persones de nacionalitat estrangera que, sense permís de residència i a canvi d'una comissió repartien propaganda de discoteques.

Fins ara, són trenta-set les discoteques que ha sol·licitat la concessió de dues llicències personals i intransferibles. Si l'Ajuntament accepta la petició de l'empresa ahurà de donar d'alta en la Seguretat Social als "tiqueters" contractats a més de faci-

litar-los immediatament un butlletí numerat. És necessari que es compleixi l'ordenança d'ocupació d'espais i vies públiques, ja que, si no és així, la Policia Municipal sancionarà als infractors.

Per altra banda, tant Cort com els empresaris hotelers han mantingut reunions constants, amb l'inspector jefe de la Policia Municipal, per tal de parlar del tema. Així, han estat destacades dues patrulles del medi ambient que ja han sancionat a més d'un centenar d'establiments en aquests primers mesos d'estiu.

*Un sol
fi:
Mallorca.*

CONSELL
INSULAR
DE MALLORCA

JOIERIA RELLOTGERIA
RIU
Centre
CHISUN
Tel. 269815

Floristeria IKEBANA
Avinguda nacional, 19
Tel. 266668
S'ARENAL DE MALLORCA

Floristeria **IRI**

Deixi que les flors parlin.

BARTOLOME RIJORT, 110
TELS 262359 - 264944
CA N PASTILLA

Es Pillarí o "San Francisco"?

La polèmica continua, amb gran majoria de pillariners per damunt els franciscans. La gent conta tota casta d'anecdotes. Que si les cartes i les lletres van a San Francisco d'Eivissa, que si els taxistes els duen a l'Hotel San Francisco, que si la gent ho pren a xirigota quan diuen que viuen a San Francisco. De Califòrnia? demanen. Es clar que també hi ha confusions amb un cafè que se diu Es Pillarí davers Sa Creu Vermella de Son Ferriol, per això, proposariem que el nom fos Es Pillarí de S'Arenal donada la proximitat geogràfica i la dependència econòmica i de tota casta que els pillariners tenen de l'ample zona d'arena que va des del Club Nàutic de S'Arenal al Club Nàutic de Ca'n Pastilla.

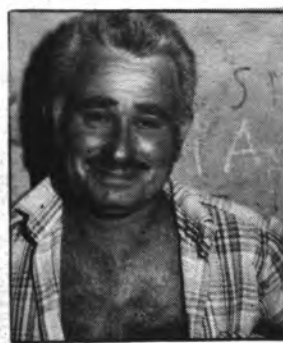
CATARINA FELIU I FORNES

Mestressa de casa.
—Noltros li deim sempre Es Pillarí.

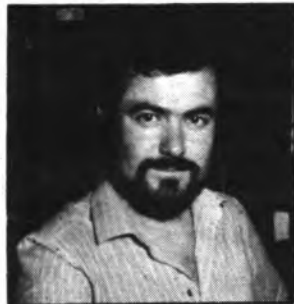
MAGDALENA CLADERA I SERRA

Governanta.
—Es Pillarí de Son Sunyer és el millor nom.

JOAN COMES I MOLL

President Club Petanca San Francisco.
—Quest poble és Es Pillarí de Son Sunyer.

JOSEP M. ROSSELLO I VERA

Hoteler.
—Sempre l'he conegut pel nom de Es Pillarí.

MERCE DIAS I CURADO

Mestressa de casa.
—La gent sempre diu Es Pillarí. A les cortes hem de posar San Francisco-Pillarí si volem que arribin.

JOSEP SERVERA I JOAN

Empleat EMAYA.
—Es Pillarí de Son Sunyer sempre s'ha dit.

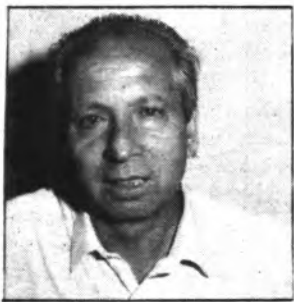
BENET THOMAS I THOMAS

—M'agrada més San Francisco.

ROSA COLL I FELIU

Tercer de BUP.
—M'agrada més Es Pillarí.

DAMIA THOMAS I CARDELL

Carnisser.
—M'agrada més San Francisco i trob que fou una salvatjada pintar els rètols de l'entrada del poble amb esprai. De totes maneres Es Pillarí és un nom molt vell i popular i no el mos llevaran mai.

ANGEL SANCHIES CARBONERO

Mariner mercant.
—M'agrada respectar les tradicions. Fa 8 anys que visc aquí, i sempre he dit Es Pillarí.

CATALINA LOPES I MAIOL

Butiguera.
—Jo sempre dig Es Pillarí.

Dependència i llibertat

Un dels anhels més profunds de la naturalesa humana és la llibertat. Llibertat és la facultat de poder decidir entre diverses opcions possibles. De llibertat n'hi ha de moltes de classes, segons la perspectiva des d'on es mira: La llibertat política entre països s'anomena independència, i entre regions dins un mateix Estat es diu autonomia. La llibertat de dependència familiar s'anomena emancipació. I així seguint podríem parlar d'altres llibertats, com la religiosa, la llibertat d'opinió, d'expressió, d'ensenyança, etc.

I els antònims de llibertat són esclavitud, subordinació, dependència.

La realitat és que la llibertat no és mai absoluta perquè tots depenem, tant si volem com si no, d'un conjunt de factors que ens fem. Per exemple, el meu cos, el meu físic, el meu caràcter em condicionen i no puc prescindir d'ells. La meua cultura, costums, família i entorn social fan que reaccioni d'una manera determinada i no hi puc fer més. La meua fe i la meua consciència influeixen en el meu comportament, perquè ja formen part de mi mateix.

Llibertat no és deixar la barca a mercè del darrer vent que bufa, ni tampoc esperar que el vent s'aturi de bufar. Llibertat és aguantar el timó cap a una direcció determinada.

Llibertat no és tancar els ulls a la realitat i somiar utopies. Llibertat és anar construint un futur, amb els peus en el present.

Llibertat no és rivalitat d'individualitats. Llibertat és equilibri harmònic dins la pluralitat.

Llibertat no és un concert de solistes independents tocant tots alhora. Llibertat és una simfonia afinada i ajustada.

Llibertat en definitiva no és voler prescindir dels condicionaments que ens envolten. Llibertat és acceptació conscient i alegre d'unes dependències.

SEBASTIA SALOM

ELECTRONICA EL GAUCHO

Reparacions de TV — vídeo — Radio etc;
C/ de Mallorca, 2 tel. 263423 S'Arenal

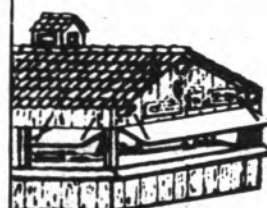
HOTEL BAHIA DE PALMA

Perruqueria per homes i per dones
Servei de restaurant

SALA DE JOCS — BINGO

AL SERVEI DE S'ARENAL I DE MALLORCA

SA FOGANYA

Pollastres rostits per menjar o per endur-se'n
Calitat en HAMBURGUESES, "PINCHOS" i ENTREPANS
Carrer Dos de Maig, cantonada Josep M. Quadrado
A S'Arenal de Mallorca. Tel. 269017-10

Mestre "Pedro", es ferrer des Piñarí

Del llibre "Arts i oficis d'antany" d'En Joan Llabrés Ramis de la Porciúncula

El "Pinar de So'N Sunyer", encara a primeries d'aquest segle, era tan extens que arribava des de S'Arenal fins al Torrent de Ca'N Pastilla, amb una profunditat d'un grapat de quilòmetres. La seva vegetació era tan espessa que es tornava gairebé impenetrable, essent un lloc preferit pels CONTRABANDISTES que, trabucant llurs barcades de mercaderies vedades sobre l'arena de la platja deserta, protegits per l'atapida fosca de la nit, tenien aquí el seu refugi més segur.¹

El vell pinar, aleshores sense camí ni carrera, podria contar-nos milers d'històries, llargues i apassionants de CARABINERS perseguint aquests infractors de la llei, que darrere cada mata hi tenien un amagatall. Quantes de nits tenebroses, esqueixades a voltes pel llamp clarander i fugitiu, es veien trencades per la xiuladissa de les bales, mentre els homes, arrufats amb sa saca de tabac a l'esquena, esperaven que passàs aquella tempesta de foc i de plom. Devers l'any 30 encara hi fórem a temps a ficar-nos dins alguns d'aquests secrets, excavats dins la fàcil arena, la major part d'ells buits, si bé a voltes algun d'ells es trobava estibat de sacs de cafè, de tabac, de peces de maquinària i a voltes... d'armes! No cal dir que els cabells se'ns posaven de punta!

Totes aquestes terres formaven part del latifundi de So'N Sunyer, de prop de dues mil quarterades, que perteneixia, des de la Conquesta, al Marquès de Campo Franco, D. Antoni Róten i Gual amb les cases senyorials a l'altra banda d'aquest pinar. Fa uns vuitanta anys es començà la parcel·lació d'aquest latifundi, en vistes a la seva venda a particulars. Així s'establiren aquestes rodalies, que, un cop treta la garriga, es convertien en horts i en terres de conradís.

D'aquesta manera naixia un llocarró menut com un niu, que amb el temps es convertiria en un poblet, que prengué el nom de Es Piñarí i posteriorment el de Sant Francesc,² on de tot quant hi ha no hi manca res: Té Piñariners i Piñarineres que són oberts com una mà i amants com el somriure d'un infant. Té forns i peixateries, cafès, botigues i barberies, tallers de mecànica i cases d'electrodomèstics, fusters i ferrers i altres establiments per atendre les necessitats del poble.³

Conseqüents al rètol, que encapçala aquestes retxes, hem pensat fer l'entrevista d'avui en aqueix mateix suburbi de Ciutat, a un Mestre, que s'ha passat la vida ran d'una fornal. De bones talles, d'una salut envejable i d'una parla festiva i alegre com un quern de castanyetes, el nostre personatge es desfà en peces per atendre als seus parroquians, que són molts i que deixa el caminar pel córrer, quan es tracta de fer un favor. Amb nosaltres, per tant, Mtre. "Pedro es Ferrer", de nom Pere Alomar Duran, nat a Inca l'any 1911, però vesí del Piñarí gairebé des de sempre. És tota una institució en el poble. Escoltem amb quines paraules ell mateix ens conta la seva vida.

* * *

"Només tenia nou anys quan vaig començar de mosso amb Mtre. Pere Juan Muntaner, Ferrer de S'Arenal, que tenia sa botiga a sa Carretera Militar, just devora es pont d'es Jueus, que fa partió entre es terme de Llucmajor i es de Ciutat. També feia feina a la casa un fill seu, de nom Pere, que de gran arribà a ser Mestre ARMERO i que morí fa un grapat d'anys. Per aprendre de Ferrer s'hi han de posar de mossets, perquè s'ofici és molt llarguerut i l'han de "rossar" molt. No s'aprèn assús-suaixí. Primer te fan agranar, aguantar aquí o allà i a's cap d'una bona temporada, te diven: Mem si sabràs fer això o allò altre. I a mica a mica un n'aprèn.

"Es Mestres d'aquell temps donaven molt poc. A mi a's cap de sa setmana me pagava set peces de quatre o sia setanta cèntims. Es primer pic me va dir: tu també has de cobrar. I jo amb aquella doberada ja li vaig haver estret cap a ca nostra més content que un pasco. Arrib i les entrec a mun pare, que me sortí amb aquesta: Vaja un estornell, no guanyes per sabó...! Perque heu de pensar que jo sempre anava mascarant de dalt a baix, perque lo que passa, an es mossets les fan agranar sa ferreria, picar es carbó, dur aigo a sa carbonera, tragar una cosa o s'altre. I com que ses ferreries sempre són negres de sa carbonissa —mai en veureu cap d'emblanquinada!— jo anava lo que se diu brut.

Per això mun pare me volia llevar de sa ferreria. Però així mateix hi vaig fer feina dos anys bons...

"Amb això vengué un dia i mun pare se mudà a S'Aranjassa i jo vaig haver de deixar de fer de mosset de ferrer, perque s'Arenal mos queia molt enfora. I a mi me va llogar a s'hort de Ca'N Jaume Cinto. Però no cregueu que me fugissin ses idees tan rabioses de ser Ferrer, que duia dedins. Solia enviar-me a "Sa Corterada", una finca que tenia part damunt s'Aranjassa, a guardar-hi es pores i ses vaques. Jo allà me seia i amb un guinavet, que sempre duia damunt, ja era partit a fer molinets d'aubó, amb so seu caixó, ses antenes i tota la resta.

"I no volgué sa mala sort que un diumenge es pores me fugissin? I això que sa finca estava tancada de paret i an es portell hi posava un grapat de feixos de llenya, quan guardava es animals. Com va ser o com no va ser, jo no ho sé. Lo cert és que es pores me fugiren tots. Jo estava tan embadalit amb so molinet, que me sortia de lo més garrit, que ni me'n vaig donar compte. Alç es cap i no en vaig veure ni un. Un darrere s'altre havien pres carretera per avall cap a s'hort de Ca'N Cinto.

"L'amo tenia molt mals arrambatges ferm i de geni era més curt que dos dits de fil, a més de ses rareses que sempre feia, que eren moltes. Arribat a s'hort, vaig veure es pores dins es corral i l'amo que venia cap a mi, manades fetes... —Què ja tornaves jugar amb molinets? me digué. I sense mesclar-hi més salives, m'agafa ses corretjades i me pegà quatre cinglades tan fortes que sa llendera s'enrodillà per ses cames i ses cuixes, que me quedaren ben marcades, i s'inflaren tot quant volgueren. —Ara ves-te'n a cercar ses vaques! me digué fet un nero. Jo les hi men i llavors plorant de mal i de ràbia, entr a s'estable, on hi tenia sa llitera, faig es boliquet de sa roba, i li envel cap an es Piñarí, on mun pare ja hi tenia una caseta.

"Vaig arribar-hi amb ses cuixes ben vermeies i mun pare tot d'una que em véu, me preguntà: —Què ha passat? —L'amo m'ha pegat perque es pores m'han fuits, i jo no vui estar pus amb ell. Ell va aplegar una enrabiada que feia feredat. Li va mancar temps per anar a Ca'N Cinto i allà s'armaren unes completes de niny-i-nyac i fins i tot se digueren lo que no està a sa cartilla.

"Res, que el sendemà, quan es temporal hagué passat, jo li vaig dir: —Mun pare, jo vui fer de ferrer! —Ja hi tornam esser amb so voler fer de ferrer, me contestà ell. En aquelles saons hi havia en Es Piñarí es Ferrer Biel, que procedia de Porreres, i mun pare m'hi va llogar. Si hem de ser clars, vos diré que aquest Mestre era magre en quant a sebres, casi just ferrava bisties. Era ferrer i no ho era. I a mi no me va agradar massa, maldament sa Mestressa Catalina m'hagués pres per fii d'ànima. D'es tracto jo n'estava baves. Era com si fos ca nostra.

¹ Per conèixer millor el desenvolupament d'aquest pinar, avui en dia zona turística, la platja del qual és visitada per grapades de milers de turistes, vegeu el capítol ESPECIER, en el vol. III, pàg. 159 i ss.

² El mot Es Piñarí i Sant Francesc han fet oblidar definitivament les altres denominacions de la localitat, un poc humorístiques per cert, com són Es Gambirot, Punyalada, Ses Amèriques Fosques i fins i tot l'emfàtica d'Estats Units. Referent a aquest darrer nom recordam haver vist l'encuny d'un dels seus establiments públics on es llegia: "Cafè i Botiga de Ca S'Arrosier, Estats Units, Palma de Mallorca".—El Cafè d'Es Piñarí, que hi ha en el camí de So'N Ferriol al Pla de Na Tesa, res té que veure amb el nostre Piñarí, de què estam parlant.

³ Un cop crescut el nucli de població, es pensà seriosament en instal·lar en el lloc un convent de Monges Franciscanes —o Monges Blaves com es deien antigament— per atendre als malalts i fer escola als infants. La fundació es féu el 4 de març de 1923 en una casa provisional del carrer de Feligresos, avui canviat pel de Sor Damiana, que fou una de les fundadores i a més filla predilecta del poble. En la seva capelleta atendien els servicis espirituals els Franciscans de La Porciúncula. En la festivitat del Sagrat Cor de Jesús de 1956 es firmà el decret d'erecció de la parròquia i el 20 de novembre del mateix any el Bisbe Enciso Viana beneí i posà la primera pedra de l'església parroquial, en uns trasts cedits per Jeroni Mas. Fou beneí el 12 de març de 1961.

(continuarà)

S'Arenal
de Mallorca
Tel·l. 26.5005

CENTRO TECNICO SANITARIO

ANTONI GUTIERREZ (Fisioterapeuta). Kinesiteràpia - Digitomassatge - Reflexoteràpia - Bronquitis - Ciàtiques - Artrosis - Columna - Muscles - Paràlisis - Reumatisme - Asma - Postrematismes. Mal de cap (segons la causa) Esgotament físic - Relaxament - Cel·lulitis, Tractament de lesions segons prescripció mèdica. Teculles naturals; massatges, geoteràpia, alimentació integral, plantes medicinals. Hores a convenir. B. Castell, 27 - Tel. 490164. COLL D'EN REBASSA.

Vol veure la T.V. 3 de Catalunya?

En aquest país, en què som tan poc donats a l'elogi, vull felicitar TV3 perquè, contràriament a l'anomenat "Circuit Nacional", ha sabut donar-nos dues sèries de televisió que, a parer meu, compleixen absolutament les exigències de qualitat i d'entreteniment que tots esperem de la televisió.

M'estic referint a una sèrie nostra i a una altra d'estrangera. La nostra "Carme i David, cuina, menjador i llit" ens fa estar pendents del televisor, tota la família, bo i fent-nos passar estones delicioses pel seu humor modern i dinàmic. És un encert total de l'escriptor Terenci Moix i dels actors Carles Velat, Angels Moll i tots els qui hi intervenen, des de la portera a la Rosa Sardà.

La sèrie estrangera, "Els Borgia", és un retrat excepcionalment ben fet d'una història que reix a apassionar-nos com si fos d'ara mateix. Diu molt poc a favor de la televisió espanyola que es neguessin a comprar-la, i molt a favor de la nostra que ens la transmetin, pels seus valors culturals i espectaculars.

Repeteix que crec que totes dues produccions són dos exemples claríssims d'allò que cal donar als espectadors, i em complau escriure aquesta carta perquè la gent de TV3 vegin que no tot són crítiques en aquest país nostre.

Jaume Casadeu (Barcelona).

CATARINA NICOLAU I COLL

Tavernera.

—Sí, podria veure Dalls i altres pel·lícules en mallorquí.

PEP OLIVER DE CAS BASTER

—Tot d'una, vorem coses més bones que les que mos dona la Televisió Espanyola. Voren el Barça!

ANTONI LOPES ALACI

Cambrer

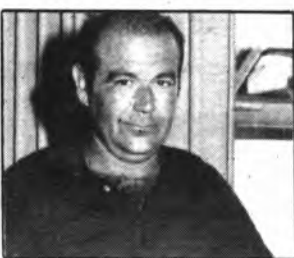
—Tant de milions que gasta el Govern, ens pot posar un repetidor i podrem veure la TV-3 de Catalunya.

DOLORS VILLENA SANCHES

Carnissera.

—Es natural que a Mallorca se pugui veure la TV-3 de Catalunya ja que parlan la mateixa llengua.

JOSEP JOAN TUR

Pescador
—Demà mateix, fins i tot els colors són millors. He agafat el canal tres des de sa barca i m'agrada molt.

JAUME BUSQUETS I RIGO

Barber.

—Més convé. Els mallorquins i els catalans estan ben relacionats i tenim la mateixa llengua.

MIQUEL BARCELO I MAS

Taxista.

—Sí, supòs que serà millor que la castellana i serà en la nostra llengua.

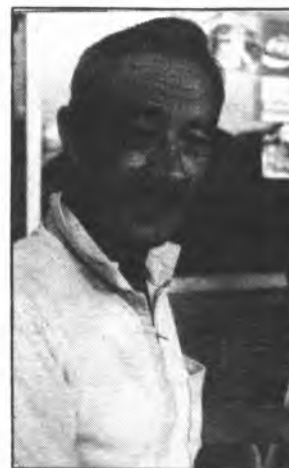

AINA MARIA GARAU I ALEMANY

Tavernera

—Si els mallorquins i

els catalans som la mateixa gent, és just que poguem veure la mateixa televisió.

SEBASTIA MARTI MAS

Empleat Aerpons.

—Seria millor tenir un canal mallorquí, però com que no és possible, m'agradaria poder veure la TV-3 de Catalunya.

ES FORNER I SA FORNERA DE CA N'AGUSTI

Sí, es molt desagradable haver de veure i sentir només els canals castellans. Estam cansats de veure ministres andalusos a la TV castellana. Mos agradaria poder connectar a la TV-3 de Catalunya.

Videotan

Malgrat la calor la gent mira el vídeo; malgrat la calor la gent acut als vídeo-clubs. Com si la calor no fos motiu suficient per a no anar a cercar la peli (o la pel·li). El nostre pa de cada dia, senyores que en tornar de plaça passen pel vídeo-club i es veu dins la senalla la cinta model VHS sobre la lletuga, senyors dutxats i mudats en el cap-altard que s'apressen a canviar la d'ahir per la d'avui abans que no tanquin, nins i nines enviats en missió especial pels seus progenitors a cercar «Eté» (versió completa) o «Emanué contra los tontos de Almendralejo». Sociològicament, el més curiós de tot és la forma en què el personal vídeo-addicte porta la pel·li (o peli) pel carrer: displència d'alguns, naturalitat forçada d'altres, els nins que pareix que hi nasqueren amb una cinta a la mà, algun hi posa altivesa, un altre riu quan es troba el veïnat que se'n du una cinta que a ca seva ja han passat, somrient qui té el vídeo nou, dissimulant qui n'ha triada una de «verda», amb personalitat

de modern, o d'humà d'avantguarda, de rei de la tècnica a casa (de la tècnica que ha superat el túrmix ja fa estona), etc. Els diumenges s'ha d'anar alerta que llavors el dilluns està tancat. Si de cas no pensen a adquirir dues pelis el diumenge, el dilluns poden passar el vídeo de quan va combregar la nina o de quan la família va celebrar, unida, el «cuple» de la padrina que va quedar tan bé i hi havia el menut que feia nyifes a la càmera i llavors va donar una besada a la padrina i ella que ja tenia les llàgrimes en els us li va donar una aferrada pel coll i tots varen riure i aplaudir emocionats. Tot tan natural!

Els més perspicaços hauran observat que en el títol hi figura, en estranya i poc ortodoxa comunió amb la paraula «vídeo», OTAN. Només en direm una cosa: tot això de l'OTAN és encara més ridícul, més trist i més perillós que el que dels vídeos hem dit.

Nicolau Barceló

PIZZERIA PORTO FINO
Ciudad Jardín. Trafalgar, 22.
A 190 metres de la platja.

Telèfon: 268818.

GRAN VARIETAT CUINA ITALIANA
INTERNACIONAL

POSTRES I BEGUDES EXOTIQUES
PIZZAS PER ENDUR-SE'N

GRAN VARIETAT DE PEIX FRESC I MARISC

BODEGUES PEDRO ROVIRA
GRANS VINS I BRANDIS

PIZZERIA ITALIANA

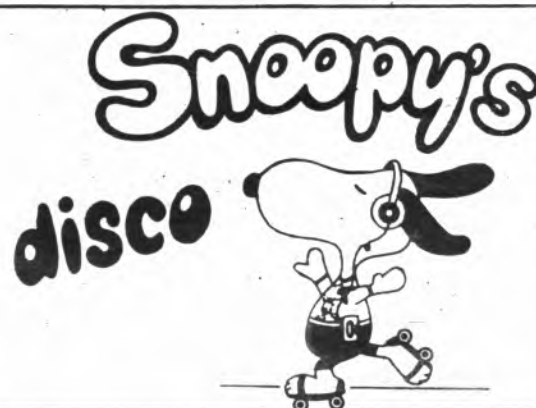
CAVALLINO
ROSSO

Especialidad en:

Menjars típics italians.

Calle Joaquín Verdagué, 17 - Tel. 26 36 19

EL ARENAL (Mallorca)

Son Verí
S'ARENAL DE MALLORCA

Ampliació de la depuradora del Coll d'En Rebassa

Les obres d'ampliació de la depuradora del Coll d'En Rebassa han estat adjudicades a l'empresa "Dragados y Construcciones" per un total de 779 milions de pessetes. Aquest projecte està enmarcat dins del Pla de Sanejament Integral de la Badia de Palma que preten eliminar qualsevol tipus d'abocament en la zona.

L'objectiu primordial d'aquestes noves instal·lacions que estaran acabades a finals de 1985, és el de posar en pràctica els plans de l'YRIDA (Institut per a la Reforma i el Desenvolupament Agrari)

que preten regar amb aigües depurades el Pla de Sant Jordi i la comarca de Campos a partir de 1986.

Aquests plans, ideats per EMAYA han sofert alguns retards amb la tramitació de l'expedient d'expropiació dels terrenys i amb el laboratori estudi dut a terme per una comissió mixta, formada per tècnics de la Direcció General d'Obres Hidràuliques i de l'Empresa Municipal d'Aigües, que analitzaren detalladament els cinquanta-set anteprojectes presentats per dotze firmes constructors per tal d'escollir entre elles el que millor s'adaptés a les necessitats

de Palma, i de la comarca.

La depuradora del Coll compta actualment amb unes instal·lacions les quals permeteixen depurar uns quaranta mil metres cúbics. L'ampliació permetrà un reciclatge de devers cent mil metres cúbics. Amb això, les aigües residuals que fins ara s'abocaven devora el fort de Sant Carles, darrera el dic de ponent, seran conduïdes a les instal·lacions de la depuradora del Coll. La tercera fase d'aquest projecte connectarà les conduccions recentment construïdes amb les zones de Ca's Català, Sant Agustí, Porto Pi i El Terreno.

La financiació de les obres anirà a càrrec del Ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme i dels recàrrecs sobre les tarifes de clavegueram.

Detingudes quatre venedores de clavells al Molinar

Quatre dones gitanes que es dedicaven a la venda ambulante de clavells pels carrers foren detingudes per la dotació d'un "Zeta" de la Policia Nacional a l'encreuament del Molinar amb l'autopista.

Les dones anaven en un taxi que havien llogat a prop de la platja i pareix esser que fugien en ell després d'haver pres la cartera a un belga. El turiste, es va donar compte del fet i va avisar a la Policia, comunicant al 091 la matrícula del taxi i les característiques dels seus ocupants. Una vegada localitzat i aturat el taxi va esser trobada damunt el seient de darrera del cotxe, embolicada amb un mocador

gros.

Aquestes dones, a més de la cartera, els hi foren trobades joies, la majoria d'or i un rellotge d'home, no pogueren acreditar la tenència d'aquests objectes.

Suicidi d'un vellet a Sant Jordi

Josep Cardell Sebastián va esser trobat sense vida per la seva esposa, penjat d'una biga d'un porxo, prop a la seva casa de Sant Jordi. Sembla que en Josep patia depressions fortes i ja havia intentat una altra vegada, feia tres anys, acabar amb la seva vida. Descansi en pau, Josep.

Averia mortal al Coll d'En Rebassa

Una dona va resultar morta l'horabaixa del diumenge passat en averia de circulació al Coll d'En Rebassa. La prona que l'acompanyava, pareix que el seu espòs, fou traslladada a la policlínica per ser sotmesa a observació encara que pareix esser que el seu estat no és greu.

L'accident se va produir al col·lisionar el cotxe amb una motocicleta.

Dos joves detinguts per agressió a la Policia Municipal

Dos joves foren posats a disposició judicial després de resistir i agredir a la dotació d'un cotxe de la Policia Municipal de la Ciutat de Mallorca que fou requerida per uns veïnats que observaren com aquest mateixos individus agredien a un jove motorista.

Els fets ocorrien a S'Arenal entre els banyarers 2 i 3. Segons pareix els dos joves agredien a l'esmentat motorista estan sota els efectes de l'alcohol i uns testimonis que ho veren telefonaren al 092.

Quan els policies arribaren foren rebuts de manera agressiva pels dos joves la qual cosa feu presa la intervenció de més policies per a poder reduir als exaltants.

No es podrán construir més vivendes a Cala Blava i S'Estanyol

El darrer plé extraordinari de l'Ajuntament de Llucmajor constava d'un sol tema, les esmenes presentades per la Comissió Provincial d'Urbanisme a l'aprovació del Pla General d'Ordenació del terme de Llucmajor.

Una d'aquestes esmenes es refereix als nuclis de poblacions considerats com a zones urbanes, no es poden concedir noves llicències d'obres ni tampoc, i per tant, construir noves cases si no tenen establert el sistema de clavegueram, aquest prohibició es va efectiva a les urbanitzacions de Cala Blava i S'Estanyol. L'encarregat de dotar de clavegueres a aques-

tes urbanitzacions és, per descomptat, l'Ajuntament de Llucmajor.

El portaveu del grup socialista, fou dur amb el grup majoritari, l'acusà de "no tenir-ne ni punyetera idea" de les seves competències, calificant la feta de falta d'eficàcia política.

RESTAURANTE

La Toscana

FISHWEIHER
ESPECIALIDAD EN:
PESCADOS - MARISCOS
CARNES - PAELLAS

Joaquín Verdagué, 19 Teléfono 26 10 56
EL ARENAL - Mallorca

NUEVO RESTAURANTE CHINO

東海 **TUNG HAI** 酒樓

SE SERVEIXEN PLATS PER ENDUR-SEN

Carrer de Bellamar, 2 - 1er.
Tel. 261458 CA'N PASTILLA

BAR HAWAI

Plats combinats-Begudes exòtiques
Cada vespre, música d'acordeó
a càrrec de n'Emili

Carrer Trafalgar, 47 Tel. 26 28 63

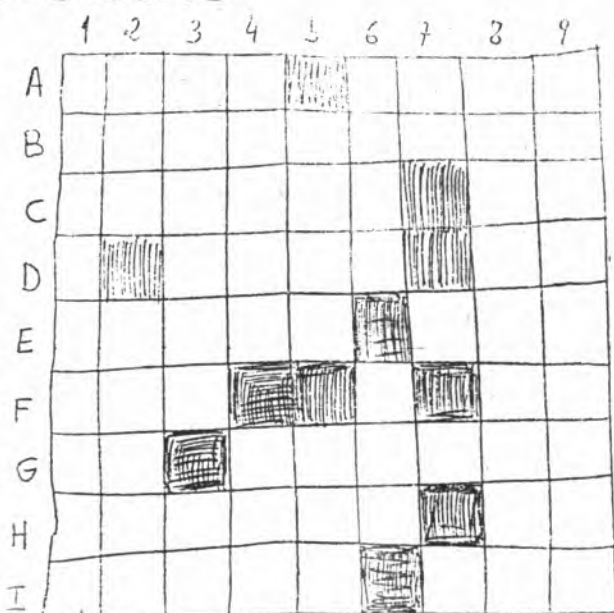
Mots encreuats

HORIZONTALS

- A. Tronc de l'arbre. Llibre de la llei dels jueus.
 B. Pertanyent a l'univers.
 C. Cançó de naturalesa romàntica. Al revés, l'acusatiu-datiu de vosaltres.
 D. Hidrogen. De quarta durada. Sa Majestat.
 E. Al revés, navegant. Al revés, entrellaçament de les ports d'un o més cossos primis i flexibles que, en estirar un dels caps, s'estreny encara més.
 F. Al revés, efecte de l'acció de la gravetat sobre els cossos. Oxigen. Xot.
 G. Possessiu. Múscul del braç.
 H. Pren terra l'avió. Cara del dau marcada amb un punt.
 I. Muntanya de Mallorca, al revés. Adverbi de lloc, al revés.

VERTICALS

1. Adjudicar en subhasta.
 2. Cadascuna de les elevacions produïdes en la superfície d'un líquid. Relatiu a la congregació fundada per sant Gaietà.

3. Al revés, els qui assisteixen a un espectacle. Pronom.
 4. Avariciosa. Al revés, cec.
 5. Paradís. Al revés, prefix que indica el triple.
 6. Obertura de la roba per la qual es fa passar el botó. Ocell palmípede.
 7. Mamífer plantígrad. Sofre; símbol de la proposició universal negativa. Conjunció.
 8. Enfonsar de cap dins l'aigua, al revés.
 9. Alumna.

SOLUCIO

1. Rímot - Ica.
 H. Aterra - As.
 G. Ta - Biceps.
 F. Sep - o - Be.
 E. Aigua - Sun.
 D. H. Breu - SM.
 C. Balada - Su.
 B. Universal.
 A. Soca - Tora.

Els nostres estiuetjants

Estiuetjants famosos, entenim molts a S'Arenal. Polítics i funcionaris que tenen el xalet d'avers Cala Blava, empresaris i gent de professió universitària devers Les Meravelles... També tenim periodistes com el dibuixant Bibi del Balears o en Cinto Planes que durant els tres mesos d'estiu son veinats al carrer Llaüt aprop del carrer Coral.

A Cinto Planes Santmartí, redactor en cap del diari Última Hora, autor de la secció "Gente" des d'on dona llenya a tort i dret, suposam que editorialiste del mateix diari —encara que això no se pot assegurar— i locutor locuac de l'emissora Antena 3, el trobam a ca seva de l'estiu al carrer Llaüt en companyia del seu fill Xavier i la seva cusa Boira. La senyora de la casa, prefereix estar al marge de la conversa, no fos que la fotografiassim.

—Quants d'anys fa que estiuetjau a S'Arenal? li demanam.

—Fa vint anys que tenim aquest xalet, hi passam els tres mesos d'estiu i les vacances de Pasqua.

—Que vos feis molt amb els veinats?

—Tots els estiuetjants són bons amics, els dels

carrer, els dels Camí de Na Gabriela i els del carrer Coral. Solem participar a les festes del carrer Coral cada any com a convidats.

—Que opines de S'Arenal com a poble?

—Aquí hi ha ses dones més bones de Mallorca, i lo bo és que no s'amaguen davall la roba.

—Parlem de diaris. Quants enllegeixes cada dia?

—En repàs deu, a més d'unes quantes revistes. Cal estar informat per a escriure.

—Que opines de S'ARENAL DE MALLORCA?

—Es un periòdic que du el producte que vol el públic. La gent vol sortir re-

tratada mesclada amb els famosos. Si feseu una revista literaria ningú la compraria.

—L'Última Hora, ¿és de dretes o d'esquerres?

—No és de dretes ni d'esquerres, és popular i és dels lectors i anunciants, no com altres diaris que se veu que tenen grups de pressió o partits polítics que els financien.

—Veus manera de fer un diari en català a Mallorca?

—Seria fabulós, però veig molt difícil aconseguir publicitat i lectors fins que desapareixi la vella generació i sia substituïda per la nova.

MATEU JOAN I FLORIT

La fàbrica de gaseoses de S'Arenal

A S'Arenal de Mallorca tenim una fàbrica de gaseoses de categoria que serveis no sols S'Arenal, sinó tots els pobles de la comarca i les barriades perifèriques de Ciutat.

—Com va començar aquesta fàbrica demanam al senyor Monserrat.

—L'any seixanta començarem les obres dins el pinar de Son Sunyer, no hi havia carrers ni res, varem enxufar s'aigua a ses escoles de S'Arenal que estan a cent metres de sa fàbrica i començarem a produir.

—Pareix que sou s'única fàbrica dins tot es Pla.

—A Ciutat i a Llucmajor hi ha fàbriques de gaseoses. Dins Es Pla den

Cati i dins es terme de Marratxí no n'hi ha cap més que noltros.

—Com vos arreglau amb s'aigua tan salada de Ciutat.

tat.

—Ampram aigua de dins es terme de Llucmajor que és bona.

—Quantes tones de gaseosa produiu ara en s'estiu?

—Sa nostra maquinària és de se més adelantada. Produim setze tones diàries de beguda; taronjada, limonada, gaseosa, pinya i cola.

—Empleau taronja i llimana per elaborar els vostres productes?

—Sí, duim els cítrics de Castelló amb bidons de 60 litres. Allà estan organitzats, igual que aquí amb els albercots i produïxen molt de suc de taronja i de llimona.

Escola de futbol des Rotlet

Està a punt d'obrir-se una escola de futbol al Molinar, concretament al Bar La Havana, dirigida per l'entrenador Josep Martin Hernandez, per a allots entre els 7 i els 12 anys. Aquesta és la notificació, per aclarir conceptes demanam a l'entrenador.

—Per què aquesta escola?

—Cal formar els nins des de petits si volem tenir bon futbol.

—Hi ha altres escoles de futbol a Mallorca?

—El Cide, La Salle, Sant Caietà i altres col·legis privats en tenen. Col·legis públics i clubs de futbol no en tenen.

—Inclús el Reial Mallorca?

—El Reial Mallorca tampoc en té.

—Atmeteu alumnes de fora poble?

—Admetem nins de tota la comarca.

—Costarà molt la matrícula?

—No, 1.500 pessetes mensuals.

Arenalers il·lustres

El trobam al Club Nàutic fen la partida de cartes amb els amics, no se fa pregar quan li manifestam el nostre desig de fer-li una entrevista. Persona afable, simpàtica i oberta, l'il·lustríssim senyor Gaspar Oliver i Mut, és l'actual conseller —equivalent a ministre— d'Indústria i Comerç del Govern Balear.

—Quants d'anys fa que vius a S'Arenal?

—Des de sempre hi he passat les vacances, els sis anys darrers els he viut a S'Arenal, però a partir d'ara, viure els hiverns a Llucmajor.

—Els empresaris llucmajorers i arenalers estan molt interessats en la construcció d'un polígon industrial a mig camí entre

els dos pobles. Vos com a consellers d'Indústria, què podeu fer per accelerar aquest procés?

—Jo podré agilitzar els tràmits i podré assessorar als representants de l'Ajuntament de Llucma-

jor i dels empresaris. Aquests dos organismes, però són els que han de prendre la iniciativa. La setmana passada Ca'n Rattier on faig esser convidat pels empresaris llucmajorers els ho vaig dir ben clar.

—Que opinau de la situació actual de S'Arenal, amb el poble xapat entre dos municipis.

—Sens dubte, no és bo per a cap poble, el fet d'estar xapat. S'Arenal, però, avui és un poble molt jove, fins que sia major d'edat, fins que tenguí consciència de poble, no tindrà possibilitat d'independència municipal. De moment cal donar-li bons servicis de neteja, oficines municipals i tot allò que sia necessari pel seu bon funcionament.

COL·LEGI HOMOLOGAT DE BATXILLERAT LLADÓ

COLL D'EN REBASSA

ESTUDIS DE BUP

AUTORIZACIÓ PRÈVIA 6-6-84

INFORMACIÓ MATRÍCULA

CARRER CASTILLEJOS, 45 TELS.: 268065 - 260526

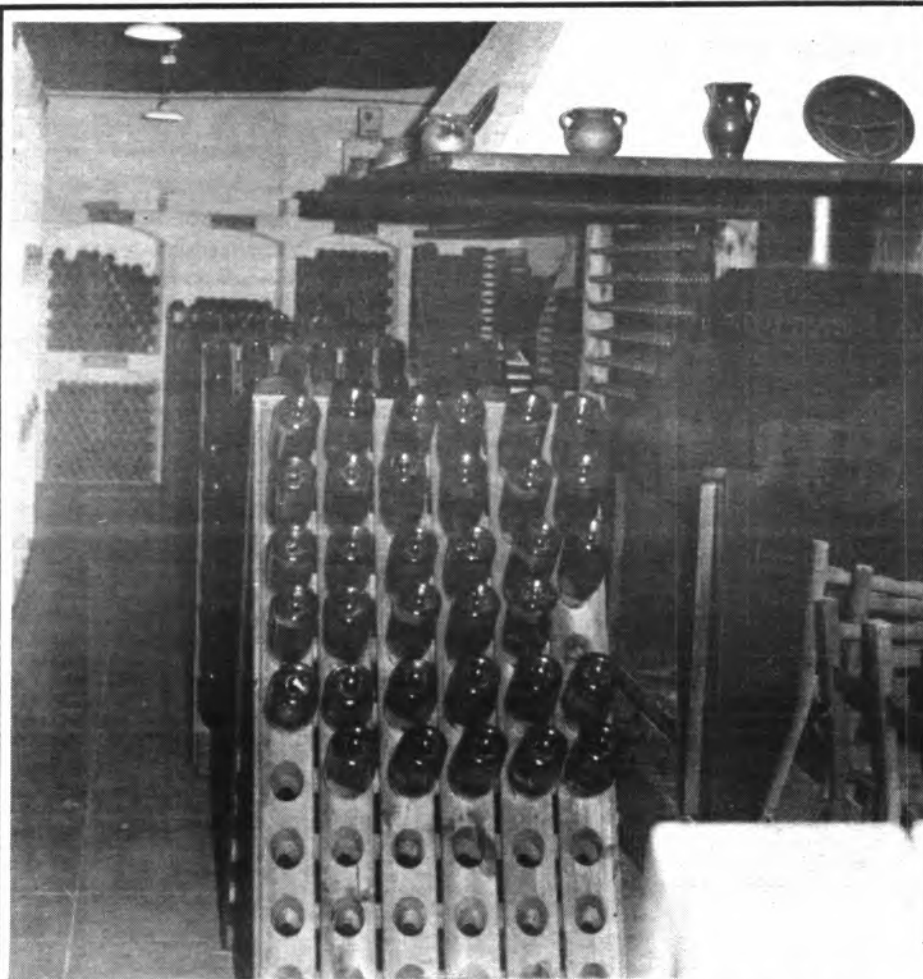

SOM LA RÀDIO

Una ràdio en la qual tu tens veu. I vot. Que te informa i entreten. Aquesta és la ràdio que feim a RÀDIO POPULAR. Una Ràdio amb els microfons oberts per tu les 24 hores del dia. Una ràdio amb més de 700 professionals fent programes per a tu. Programes realment populars. Programes per esaltar i parlar. RÀDIO POPULAR.

RÀDIO POPULAR

LA RÀDIO ENCESA

RESTAURANT LA FINCA

EL MILLOR CELLER DE MALLORCA

ELS ANGELS DE S'ARENAL SES CADENES TEL. 269564

La "píndola"

Ja he dit, a qualche part d'aquesta ninologia que hi ha moltes maneres, ben diferents, de fer nins. I tant! Sense necessitat de recórrer a les pàgines del "Kama-Sutra" ni a les del "Ananga-Ranga" (que pareix el títol d'un ball tropical, i que per ventura ho va esser, temps enrera), els nins es fan amb amor o a la mala, sense posar-hi altre cosa que descuit i també inadvertència a l'assumpte. Vos dic que sí. Vos dic que aquesta qüestió, ben delicada, és una operació aritmètica del tot amorosa, o, dramàticament, es una "xapuceria" inaudita.

Per això un hom és partidari de la "píndola", la que sia —medicament controlada— més eficaç. Es aquesta l'única manera que no arribin al món mes fills de la ignorància, vull dir fills que no duguin marcada a la pell l'hermosa i heroica decisió dels seus pro-

genitors de posar-los voluntàriament en el món.

Amb el "lingam" i amb el "yoni", germanets, es poden fer coses diguen discretes, i fins hi tot divertides. El meu estimat don Pío Baroja, solia dir que el sexe deixava molt que desitjar, que era una cosa feta de pressa i com a lo boig. Bé, pero foliar amb fembra, si no és barbuda, ha distret tantes generacions estimat don Pío, que bé pot un home passar per alt les presses que, amb el fang humà, es varen organitzar en els començaments de tots els començaments. Torn a lo d'abans.

Deia que la "píndola", a més de no augmentar innecessàriament quelques parts del món a on ja no hi cap ningú més, ha fet un bé radical a la possible criatura humana, i que aquest bé és, sencillament, evitar la re-creació del fill no desitjat, del fill casual,

del fill fet a lo bèstia, i, de vegades, amb absoluta ignorància de les dues parts que aquell pessigolleig instantiu acabaria posant a la vida un tipus que, amb els anys, es diria "Marianito" seria mecànic d'ofici i tendria els ulls grossos, grisos i trists.

Vos dic que una cosa és fabricar nins per descuit i una altra, ben diferent, es sentir-se màgica i amorosament necessitats de continuar-se en el fill. I per aquest, així mateix, és completament diferent, i tant, esser fill de la nit i de "l'extraradio" o esser un fill fet amb ciència i consciència, vull dir fet amb tota la tendresa del món.

Que vos ho dic. Si vos disposau a fer un fill, feu-lo amb ganes, amb amor i a consciència. Del contrari millor fóra que vos dedicassiu, per exemple, a la cria del "hamster" casolà.

**TALLERES
MILLAS**

**SERVICI OFICIAL
CITROËN**

EXPOSICIO I VENDA
C/. GUASP, 7. TEL. 260590.
COLL D'EN REBASSA

**NA VICKI I EN MIQUEL HAN OBERT
CERVESSERÍA I MARISQUERÍA**

NEW PICADILLY

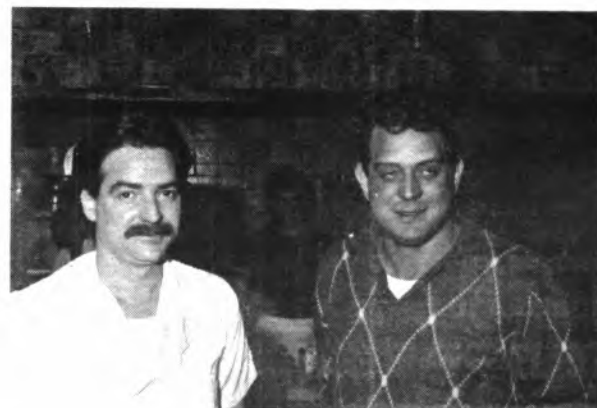
PEIX BÓ I FRESC

CARRETERA MILITAR, 232

S'ARENAL DE MALLORCA

**RESTAURANTE
EL BODEGÓN**

Viver de peixos i mariscos.
Dinars de noccs i comunions.
Reunions de negocis.
Avinguda Nacional, 18.
Tel. 266179.
S'Arenal de Mallorca.

Pregó de les festes de S'Arenal 1984

Quatre pinzellades de S'Arenal temps enrera

Com a primer pregom d'unes festes arenerals vull donar en primer lloc les gràcies al senyor Batle per l'honor que representa l'encàrrec, i en segon lloc, a tots vosaltres que estau aquí per a escoltar; voldria que us entenguéssiu i no abusar de la vostra atenció.

Per fer aquest pregó de les festes arenerals, vaig pensar quin carrerany em convendria prendre, si, com voldrieu que fos S'Arenal, o com va ésser antany. Qualqu creu que els pregoners de Fires i Festes tenen més el deure de proposar solucions pel futur que glosar, més o manco bé, els temps passats; per a mi, la decisió fou bona de prendre, les solucions pel futur, siguin les que siguin, socials, econòmiques o administratives crec que són coses dels polítics i jo no som polític, ni apropo fer-hi. Ho vaig deixar anar de cop, per pregonar, amb tots els defectes d'un mal pregoner, el que va ésser S'Arenal antany, el passat nostre. Però no cal obli-

dar allò que diu n'Ernest Cassirer, filòsof i antropòleg, que per conèixer un poc a fons l'estat actual d'una col·lectivitat, s'ha de considerar el seu passat, ja que, el seu present no és més que un sol punt de passada i el futur, de cap de les maneres, està deslligat del passat. Així és que, glosant el passat, els qui tinguem els ulls ben oberts i el seny clar podran endevinar qualche petjada del temps per venir.

El primer nom d'aquest poble com a reunió de cases i famílies fou, amb quasi tota seguretat, "Els Republicans", per què, si bé l'any 1872 l'Arxiduc, en la seva obra "Die Balearen", quan d'aquests entorns parla, quan parla de S'Arenal pareix ésser que es refereix a la gran platja que va des de Ses Fontanelles, tocant a Ca'n Pastilla, fins al Torrent dels Jueus o de S'Algar. Quan devers l'any 1861-62 es féu el camí directe de Lluçmajor al mar, es parla del camí de S'Algar, que tant es podia referir al torrent com als

algars o dipòsits d'algues que feien els pagesos per aquesta contrada per a les seves necessitats d'adobs o per a tapar les eres.

Fins a finals del primer quart del nostre segle, es coneix aquest poble com "Els Republicans" més que per S'Arenal. En escrits oficials es troba amb freqüència "El Casserio dels Republicans", tal vegada degut a la casa que estava a l'illa que encara molts recorden, davant la taverna de Ses Enremades o Ca's Baster, on s'hi reunien personatges d'aquell caire polític per a fer les seves xerradetes i les seves vegues. En aquell temps un dels pocs carrers del poble es deia també dels republicans.

Després ja començà a dir-se S'Arenal, quedant allò dels republicans solament per a referir-se a l'illa que fou enderrocada l'any 1973, quan ja feia molta de nosa i avui encara en faria més.

La història del poble areneral no és molt vella, el doctor Font Obrador en la seva "miscelànea Histò-

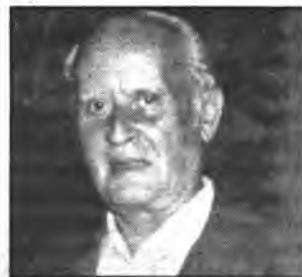
rica, segons el mateix benemèrit historiador, és la de 1847 ja que hi ha documents que proven que els trencadors que feien feina a S'Arenal, per aquí s'agombolaven.

Al veure tota la costa des del Pou Salat fins a la platja de Son Verí, i abans fins al mateix Torrent dels Jueus o de l'Algar tota plena de pedres i pedrerasses, com les Pedreres de la Seu, el Riuet, el Ribell, les Olles, el Mollet d'Enderrocat i Sa Punta de S'Arenal, degut a la seva extensió i nom, cal pensar, com una possibilitat històrica, que ja abans del segle XIX hi hagués trencadors que habitaven aquells llavors desolats paratges; a més d'aquestes possibilitats poden ésser avalades per l'única forma de transportar el marès amb barca. Tot això s'ha de seguir investigant. Podem donar per segur que els trencadors foren els primers que habitaren aquests entorns i molts d'ells procedien de diverses viles mallorquines.

No fa molts d'anys, els

vells que vivien per aquí recordaven les barques costeres que s'en duïen el marès de S'Arenal i anaven a l'altra banda de la Badia d'on venien carregades de pedres de guix i el descarregaven a la punta del Mollet, que estava davant allà on hi havia la casa vella del Club Nàutic, en la qual nosaltres estam. A S'Arenal, hi havia tres molins guixers, un que el posà en Miquel Alegria que després pasà a ésser propietat de n'Antoni Boronat, el qual el convertí en un molí per a fer prebe bord; el segon el posà l'amo Antoni Catany i S'Ermentí, que després passà a ésser propietat d'en Joan Roig Garau, l'amo en Joan des Molí; i el tercer el posà l'amo en Pere Romaguera, que avui, amb el nom des Molí d'en Pere, s'hi fan bones torrades. Aquests tres molins, pareix ésser, foren les tres primeres indústries del poble.

L'any 1914 es donaren d'alta a la contribució dues tavernes, Ca Na Grina, que a més tenia botiga i al seu forn s'hi feien pans per vendre, si li comanaven, tenia tabac d'estany, hi duïen les poques cartes que s'escrivien i també hi anaven a recollir les que venien; l'altra taverna la va obrir un carabiner retirat, en Biel Soler, Ca Sa Poble- ra, el qual, l'any següent es donà de baixa i el seu fill Manel posà un estany,

Antoni Galmés, pregoner de les festes.

en Manel també fou el primer carter rural del poble i, encara que s'hagués donat de baixa com a taverna, seguia despatxant qualque copa. Totes dues estaven al carrer de Sant Cristòfol.

Abans d'aquestes tavernes, la mare d'en Tomeu Carrasquet Vell, ja tenia al mateix carrer, quasi davant Ca Sa Poblora, una taverneta, no tenim notícia que mai es donàs d'alta a la contribució, si bé no ho pagava per les cinc o sis botelles que hi tenia, una de seca, d'anissat, herbes, resolis, palo i vi blanc. Solament tenia de parroquia algun trencador els dissabtes i una comparsa de caçadors el diumenge, que venia per aquí a roman- dre ja que era el dia de cacera des del Puig de Ros a Sa Torre; aquests quan, parlant, parlant havien fetes un parell rodades de copes, madó Carrasqueta els avissava que estàssem alerta, per què ja duïen fetes dotze dècimes de "gasto".

(continuarà)

Carles Manera

Que tota activitat social crea grups i grupets no és una novetat. Les capelletes i camarilles son ben corrents a tots camps professionals (metges, professors, arquitectes, etc.). De les capelletes i camarilles no se'n lliuren ni partits polítics ni sindicats obrers. I el camp de la cultura no n'és una excepció. Per a l'escriptor interessat entrar a elles esdevé un exercici "lingüístic" en el sentit fisiològic de l'acceptació, una garantia segura de publicar i de relacionar-se amb aquest concret món intel·lectual. Fixau-vos en el títols que es publiquen cada any a Mallorca, i comprovareu que en un 70 per cent els noms dels autors són els mateixos que l'anterior, i també són gairebé sempre les mateixes col·leccions literàries les que els editen. El favoritisme més bo- rroer i vulgar és lloc comú de moltes d'aquestes col·leccions. Els cànecs comarcals controlen així una parcel·la significativa de poder i determinats escriptors perden el caminar per correr, en tant els hi assegurin una possibilitat de veure llurs obres impreses. La nostra, a vegades, trista història literària, n'està plena de llibrets publicats per amiguisme, de llibrets

M. López Crespí: un llop solitari

pagats pel mateix autor, d'autors que paguen als crítics per tal de "quedar bé". Se'n podria escriure un llibre de la "feina" de claus i camarilles per promocionar "un nou valor", per silenciar-ne a un altre, d'oblidar per sempre a qui no com- bregu amb les normes d'obligat compliment.

En aquest context, l'aparició de dues obres (L'ILLA EN CALMA i FOC I FUM) d'un autor oblidat i silenciats per determinades esferes culturals illenques, no deixa d'ésser un focus d'interès per pròxims i aliens al nostre panorama literari. Miquel López Crespí,

home d'una indubtable capacitat creativa, amb vint-i-set premis assolits arreu dels Països Catalans i l'Estat espanyol, amb sis llibres publicats i altres a punt de sortir, esdevé un dels autors més guardonats en la història de les lletres mallorquines. Això motiva envejes i gelosies dels homeneus de sempre. A López Crespí no li perdonen l'èxit dins el ser camp, però sobretot el manteniment de les mateixes idees polítiques que defensava fa prop de vint anys. Pragmatisme i transició —oh, màgiques paraules!— estan renyades, en quant als conceptes filosòfics i polítics més profunds,

amb l'autor de Sa Poble. Els seus detractors tàcits (que li donen una hipòcrita abraçada al carrer), o públics (que el voldrien veure davant un escamot d'afusellament), tenen un nus a la panxa cada vegada que la premsa anuncia que "López Crespí, de Sa Poble, ha obtingut el premi...". Paradoxalment —o no tant— la marginació d'aquest autor que no té vergonya —ai las!— de confessar-se comunista, es fa palesa a Mallorca, l'illa en Calma que narra en el seu llibre publicat per la Diputació de València. Nogesmenys, i malgrat un cert i intencionat arraconament pels homes de les torres d'ivori, López Crespí continua amb una militància compromesa amb la causa del poble, la qual cosa no eludeix una qualitat literària indiscutible i reconeguda, sinó per petites capelletes d'aquí, sí per persones de vàlua literària d'arreu els Països Catalans. Per això, a un context dominat per lli- macs i paraïts —com diu un bon amic meu— López Crespí, fugint de reformes polítiques fantasmagòriques, representa el sentit d'honestat que necessita l'illa en Calma, autèntic Funeral de Cendres potenciat pels inquisidors de la lletra impresa.

La cultura popular a les jornades del Ciemen

El Ciemen (Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i Nacionals) organitza cada any unes jornades internacionals, per estudiar i debatre temes que afecten especialment les nacions marginades. Enguany, en la novena edició d'aquestes jornades, el tema serà «Cultura popular i emancipació nacional».

Es tracta d'afrontar científicament una qüestió molt controvertida avui, que afecta les essències de les identitats nacionals i que, per la lògica dels sistemes centralistes imperants, és fàcilment manipulada pels poders estatals i els seus servidors (escoles, publicitat...) a fi de reduir la cultura popular de les nacions dependents en un folklorisme, i l'emancipació nacional, en una mera

il·lusió romàntica.

Com en les anteriors jornades del Ciemen, els debats seran precedits de conferències a càrrec d'eminentes especialistes de les diverses nacions europees sense estat propi, de comunicacions i, aquesta vegada, seran acompanyats de mostres concretes de cultura popular (de la música a la gastronomia, passant per l'artesanía). La convivència entre persones de diferents nacions és, com ha estat sempre, una ocasió excepcional per estendre el camp de visió, per establir contactes i intercanvis d'experiències.

Les jornades del Ciemen tindran lloc a l'Abadia de Cuixà (Catalunya Nord), al costat de Prada de Conflent, dels dies 16 al 22 d'agost.

Xafarderies

Sa Placeta de Ca'n Moix de Portol.

Els sopars de Ca'n Rattier han continuat aquesta quinzena passada. Els empresaris llucmajores han

convida a un regidor de UM i a un altre de AP. Aquest xafarder no hi fou convidat, entorn del Polígon Industrial i que els polítics llucmajorer que governen a l'Ajuntament, prometeren d'acellerar al màxim la construcció d'aquest polígon.

separats de Cala Gamba per Sa Torre d'En Pau. Bona platja, bones aigües i molts de negocis que donen, donen doblers.

L'amo en Miquel Pitxon està indignat per la brutor i deixadesa que se respira a sa placeta de Ca'n Moix de Portol: caramulls de llenya, caixes buides, cotxes mal aparcats... en sa nit, es forners de davant ca seva hi surten a buidar, aigües majors i menors. Un desastre de placeta que ha mestres regit i mà de mestre.

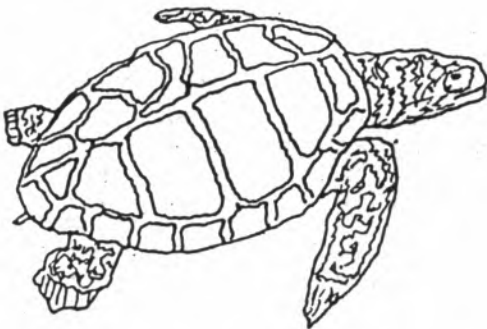
Al plé del passat 26 de juliol, l'Ajuntament de Ciutat va aprovar la convocatòria del concurs subhasta per a la execució del Centre de Salut de Son Ferrer, per un import de 71 milions de pessetes.

Segons els estudis realitzats per EMAYA les nostres aigües són aptes per a banyar-s'hi. Totes manco les de Cala Gamba que fan oi d'algues putrefactes i residus sòlids. Els milionaris que hi estan i els propietaris dels iots del Club Nàutic agafaran qualque malaltia si no s'organitzen per netejar la seva platja.

Els qui sí, estan d'enhorabona, són els habitants de Ciutat Jardí, just

DE CA'N PEIXET A CURA A PEU, serà gros enguany. L'amo en Pere Peixet prepara aquesta mostra de mallorquinitat per a mitjan setembre. Els cotxes de per SANT JORDI ja duen les aferratines que anuncien aquest event. El president Albertí, es quasi segur que hi anirà. També hi aniran la majoria dels pobladors del Pla de Sant Jordi i molts d'arenalers. Aquest Xafarder tampoc se perdrà aquesta trobada de mallorquins a Cura.

La tortuga marina, espècie protegida

Les tortugues marines són els majors reptils d'Europa. Milions d'anys abans que apareixés l'home, aquests animals ja poblaven els mars del planeta.

Avui, la contaminació de l'aigua (a vegades, les tortugues mengen plàstics i residus tòxics) i la pesca sense mirar prim, amenaça d'extinció a aquests animals tan interessants. Pel seu règim alimentici (que incueix les meduses) les tortugues marines són necessàries per a mantenir l'equilibri ecològic dels nostres mars.

Des de l'any 1981, un Reial Decret protegeix estrictament aquesta espècie, per això, en cas de trobar-ne

o capturar-ne alguna, s'ha d'avisar immediatament a ICONA, la Comandància de Marina o la Guàrdia Civil.
PESCADOR: RESPECTA LES TORTUGUES.
CIUTADA: COL·LABORA EN LA CONSERVACIÓ DEL NOSTRE PATRIMONI NATURAL.

MINISTERI D'AGRICULTURA I PESCA I
ALIMENTACIÓ
INSTITUT NACIONAL PER A LA CONSERVACIÓ
DE LA NATURA (ICONA)

FOTO-CINE-ESTUDI
Kamal
Fotocòpies a l'acte
Reportatges foto-cine
Carnets color
Industrial
Publicitària
Material fotogràfic
Servei de revelat
per a l'aficionat
Camí de les Meravelles

RIU Centre
Tel. 269416
S'ARENAL DE MALLORCA

LAS MARAVILLAS
LLOGUER DE COTXES
CAR HIRE

Llaüt, 40 - Tel. 26 41 25
Les Meravelles
S'Arenal de Mallorca

SE VENEN
PORTES - FINESTRES
PERSIANES I
VIDRIERES

Pedro J. Armijo Sánchez

Carrer Jover Coll, 26
Tel. 275283 Part. 270673
SON FERRIOL

El darrer crit en bosses i articles en pell

CURTITS

Avinguda Nacional
devora

HOTEL TOKIO

ESBERTADES

COL.LABORACIÓ D'ASSEGURANCES MARE NOSTRUM-ARENAL

Notícia important. Decisió trista però necessària. L'Ajuntament de Llucmajor decidí, en reunió de dia 30 de juliol pasat, rescindir el contracte amb "Eléctrica Arenal", degut a les actuacions darreres practicades a l'expedient de contrata, una contrata feta per a donar llum pública a la part alta de S'Arenal, o sigui des del carrer Dragonera, per Plaça Major, carrers Menorca, Eivissa, Cabrera, Mallorca, part de Sant Cristòfol, de Maria A. Salvà, Berga entre altres.

Aquestes obres, amb pressupost de molts milions de pessetes, estan inacabades i ademés darrerament s'ha estat una setmana sense llum.

Fa un parell d'anys va esser més gros encara, se va està noranta tres dies (més de tres mesos) fora una sola farola o bombilla encesa. Allò va esser massa. Tenint en compte que llò és una zona on hi viu molta gent tot l'any. Això apart de la influència turística, que es molta.

I no parlem dels hiverns, quan la nit és més llarga, en que els placers, els venedors de fruita, verdura o similars en que han tingut que descarregar a las fosques quasi sempre, desde fa molts anys per poder començar el mercat d'hora.

Però és important, per avui, poder dir que s'espera que la resolució de l'Ajuntament farà que la part alta de S'Arenal no tenguí en el futur més restriccions de llum pública. De moment tot du bon camí.

Anant a la veritat. Diuem que les obres tenien que estar acabades el dia 15 de setembre de 1981.

El contratista no ha format, pareix, requeriments ni alegacions cap tipus, ni sap clarament el que en realitat ha passat amb aquesta obra de llum pública.

El temps farà la llei. I la història haurà de dir, encara que siguin veus populars, els vertaders motius per haver tenguut que aguantar un dessaguissat d'aquest calibre.

De conformitat amb el que estableix la llei o reglament s'ha procedit a intentar arreglar l'obra en qüestió. I per incompliment de contrata, això diu l'escrit municipal, d'una adjudicació de dia 15 de desembre de 1980, es procedeix a aplicar això que hem dit.

Tofol Calafat, electricista, serà qui amb un pressupost de quasi trescentes mil pessetes deixarà l'obra acabada. Es fa notar que "Eléctrica Arenal" pesa la garantia inicial que és de trescentes quarente mil trescentes seixanta-i-una pessetes.

Directiva de la Unió Esportiva Arenal. President, Vicens Mateu; vicepresidents Gabriel Barro, Damià Paniza i Gabriel Castell; secretari Joan-Vicens López-Menchero; vice-secretari Miguel Ambrós; tresorer: Miguel Más; contador, Joan Perelló; vocals són Rafael Gómez, Manolo Pavón, Joan Pascual, Gabriel Vallés, Antoni Hernández, Francesc Franco, Josep Chaparro, Bonificació Ruiz i Carles Mayero.

Vint-i-cinc jugadors formen la plantilla de l'Arenal juvenil.

Plantilla del S'Arenal primera Regional Preferent amb el seu entrenador.

Delegats de material i botiquí, Julio Mancilla i Diego Iniesta.

Ajudant de "míster" Llompart, en els juvenils, serà en Joan A. Chaparro.

Entrenador de l'equip de preferent, Josep Rubio i ajudant Carles Mayero. Primeres actuacions de la plantilla, el torneig de Sant Jordi i el "Baró de Vidal" a Llucmajor. Després el "Ciudad de Llucmajor" que se jugarà en el "Camp Roses" entre els equips de l'Espanya, Son Sardina, Sant Jordi i Arenal.

Per cert, en Patrick jugarà amb el Son Sardina, arreglat allò de la doble fitxa del jugador. Mentre estava retengut pel Son Sardina. Però ja està arreglat.

També el juvenils, filials del S'Arenal feren la presentació. President delegat responsable del Parroquia Arenal es en Gabriel Castell i un parell de directius més.

Entrenador del P. Arenal, en Joan Llompart que retorna a l'equip exhibint el títol de preparador regional.

No tots els qui van als curssets han pogut fer igual. En Joan Llompart aprovà el curs amb molt bones assignatures.

¡Enhorabona Joan!

Plantilla dels juvenils: García, Garrido, Torres, Morales, Sánchez, Sorrell, Gómez, Sastre, Steppen, Fuentes, Fuentes II, Alemany, Ortega, Moreno, Pérez, Serrano, Chaparro, Suiz, Rodríguez, Seguí.

I la plantilla dels "grans" de la U.D. Arenal, de la temporada passada segueixen en Díaz, Alario, Navarro, Morillas, Rodríguez, Orosa, Ruiz, Ogazón, Seguí i Cano. Novos son Escandell i Blázquez (Real Mallorca) i que la passada temporada jugaren la categoria nacional juvenil baix la direcció de Josep Dolç. Procedents del juvenils arenerals entren al primer equip en José Ogazón, Vallés, Ruiz, León, García. Se reincorpora en Joan A. Salas i possiblement en Gabriel Alemany, retornat de la "mili".

Ah, i una cosa important a dir. El president Vicens Mateu no ha dimitit, ni dimitirà. Fou una "serpent d'estiu" això de deixar l'equip.

Emprenyera. ¿O no?

Festes, festes, festes. A

Llucmajor en honor de Santa Càndida amb un atractiu programa oficial d'actes. Diada ciclista, ofrena floral a Santa Càndida amb assistència de les autoritats provincials, actuació de "Aires del Pla", "Escola de Dansa de Llucmajor", concurs de pesca organitzat pel club "Es Cap Roig", campionat de tir neumàtic, revenja del campionat provincial, exhibició de judo, marathón Santa Càndida amb més de sis-cents participants, futbol entre els equips d'Espanya, Montuiri i S'Arenal, petanca organitzada pel club areneral Son Verí a la Plaça Espanya llucmajorera, basquet, berbenes gratis carreres a peu, festa folklòrica, concert per la Banda de Música Municipal, coets i rodelles i moltes coses més.

I més festes. A Cala Pi també tengueren festes, La

comissió organitzadora la formaren en Miguel Cardell, Miguel Munar, Tofol Sorrell, Jaume Andreu, Miguel Salvà, Gabriel Pocoví, Poncio Muntaner, Miguel Vidal.

I feren concursos de pesca, castells d'arena, cerca del tresor, futbol fadrins contra casats, natació, carreres de bicicleta, cucanyes, berbenes i altres actes.

Cala Pi, poesia i lloc privilegiat, endavant!!!

En Nofre Cabot i en Joan Caimari no m'han contestat del que succeï a una entrevista amb en Manolo Santaolària, batle pedani de Badia Gran. Era també per fer festes. ¿Que ha estat?

I fins d'aquí a quinze dies. Estimats amics.

SBERT

El president del S'Arenal no dimiteix. El president menja.

La meua vida comença novament
Campanya "Pla de pensions"

MARE NOSTRUM

Agència urbana S'Arenal
Plaça Major, 1. Tel. 265374

La Televisió Alemanya filmant per S'Arenal

Baix la direcció d'Andreas Jacopsen, productor jefe del tercer canal de la Televisió Alemanya, han estat filmant un documental sobre coses de S'Arenal.

El títol del documental es titularà "S'Arenal, lloc d'exhibició". Se emetrà, segons ens va dir en Jacopsen, el dia 13 de novem-

bre en el programa alemany, Nosaltres parlarem amb els filmadors, estan també entre nosaltres, la senyora Lilian periodista alemanya afincada a S'Arenal i Tito Robles, director de "Riu Center" o al teatre de l'edifici de l'Agrupació d'Hotelers.

Aquest documental està pensat única i exclusivament per mostrar a Ale-

manya, a la gent d'allà, com és en realitat S'Arenal. Es un documental que no està fet per mostrar les coses dolentes ni les bones. Simplemente donar a conèixer una imatge real de S'Arenal.

Andreas Jacopsen està casat amb una dona finlandesa, ell fa 22 anys que vingué per primera vegada a S'Arenal. Després ha repetit l'experiència unes quantes vegades. Diu, com tothom, que és admirable el canvi fet a aquesta platja que té coses tan bones que són úniques.

Andreas ens digué que ell com a productor i redactor de la Televisió Alemanya ha treballat pels cinc continents amb tota classe d'experiències. Es tracta, sens dubte, d'un vertader professional de la informació amb vol internacional.

Aquí a S'Arenal han estat filmant per espai de 21 dies, des de cotxes, de dins el mar, a peu o inclús pujant a les altures per veure-hi millor.

El documental que té unes 10 hores de pel·lícula té recollit ampliament el que és la vida, la veritat de S'Arenal.

Han filmat desde unas noces, un bateix a l'Església Parroquial, passant per temes de la platja, de Son Verí, discoteques, mercat del dijous, i recollides entrevistes d'Antonia Sastre de Canals, Tito Robles, Antoni Pomar, Lluís Riu entre altres. Han estat filmant al "Fogueró", "Picadilli Corner" Club Nàutic, tipisme. En definitiva, un documental que mereix felicitar als autors.

I els autors han estat, apart d'Andreas Jacopse, 2 càmares, l'enginyer de sò, el coordinador. En total cinc persones.

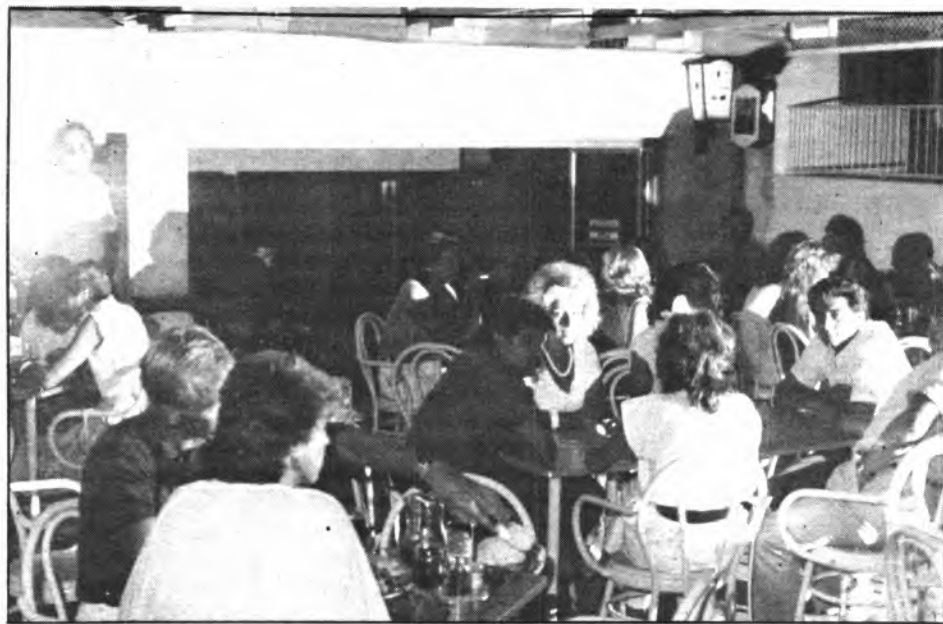
Un documental que pot fer molt bé a Alemanya. Pot esser la contrapartida de la vaga del metall i falta de turistes alemanys enguany.

TOMEU SBERT

**PIZZERIA - RESTAURANT
CA'N
RATTIER**

Ambient selecte i familiar
Carrer Miarmar, 18 -1
S'Arenal de Mallorca.

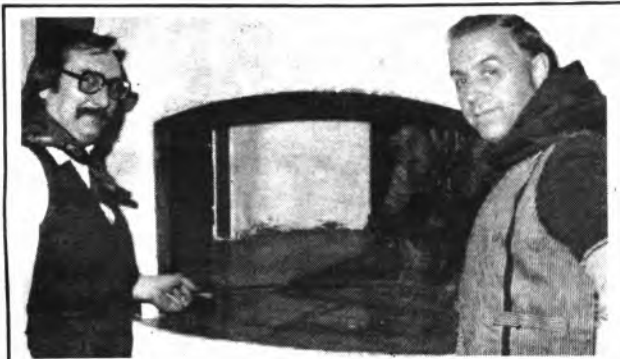

El Restaurant Soley, està ben ple cada dia a les hores de menjar. Bons preus, i bon servici fan que aquest establiment, no fa molt inaugurat, sia ja un dels més concurrts de S'Arenal. Sa madona de la casa, és el xef de la cuina, de manera que els agulats han de sortir bons per força.

L'Academia Ovidi de Ca'n Pastilla ha omplert les seves aules durant aquest estiu. La majoria d'alumnes estudien qualque assignatura pendent, però aquest hivern que ve, se preparan cursos ben interessants especialment d'idiomes que és el que més falta fa al mon turistic on ens movem els areners. Entre aquests idiomes, el català serà un dels més estudiats ja que de cada dia hi ha més mallorquins que s'empeguen de no saber-lo llegir i més forasters que saben que l'única manera de deixar de ser-ho, és aprenen la llengua dels mallorquins.

Tapisseria i
cortinatges
MARTINEZ
Cardenal Rosell,
84-A
Tel. 264967
Coll d'En Rabassa

GRAELLA-GRILL

EUROPA

Bodes-comunions-festes
Carrer Llavotxin Verdader,
42. Tel. 262046
S'Arenal de Mallorca

Club
MARILYN

Calle Canónigo Mateo Rotger, 16
EL ARENAL - MALLORCA

Els eriçons de mar

Un menjar per a després del bany

Si us agrada anar a prendre el bany a la platja, anue amb molt de compte si aquesta és rocosa o pedregosa, perquè seria ben fàcil que estigués plena d'eriçons, que són uns animals molt punxosos i prolífics, i les seues punxades —ho sé per experiència— són bastant doloroses, perquè les punxes, si són fondes, no es trauen amb dificultat. Però si porteu unes ulleres de goma

per a poder-vos cabussar i un ganivet, i teniu mitja hora disponible, podeu agafar-ne unes quantes dotzenes i fer-vos-en un aperitiu en la mateixa platja, o un guisat en arribar a casa. A l'Empordà, on en diuen "garotes" (segons Coromines, aquest molt designava abans les closques punxoses de les castanyes i, per comparació, es va aplicar als eriçons), els pesquen amb una can-

ya lleugerament oberta per un extrem, com les que s'empren per a collir figues.

Els eriçons ja eren apreciats a l'antiga Grècia i, segons ens refereix Llorenç Millo en la seua obra "Divagaciones sobre gastronomía clásica, a un espartà" que havia estat convidat a un banquet en la ciutat grega, li van servir uns eriçons sencers. L'home, sense mirar com se'ls men-

javen els altres i fent honor a la seua condició estoica d'espartà, va agafar-ne un i se'l va menjar sencer, mentre renegava d'aquella vianda, que més li devia semblar un grapat de cius.

Tenen molt poca carn, però d'una delicadesa introyable en qualsevol altre marisc. Actualment és menjar de pescadors, encara que, en alguns llocs, com a París, van a preus

un diminutiu d'ourse (ós) que, com en el cas de la garota, s'aplica a l'eriçó per comparació.

"OURSINADO"

Quantitats orientatives per a quatre persones: 1 kg. de peix blanc a tallades (variats: llobarro, rap, llenguado, daurada, etcètera), dues dotzenes d'eriçons de mar, quatre ous, una ceba, una pastanaga, un got de vi blanc, una fulla de llover, julivert, prebe, sal, un got i mig d'oli d'oliva, 200 grs. de pa una mica dur (de tres o quatre dies).

Posarem al foc una cassola amb les rodanxes de peix, la ceba i la pastanaga a tallades fines, el julivert, el llover, el vi, sal i aigua (just per a cobrir-ho, o una mica més): ho taparem i ho deixarem coure a foc suau uns quinze minuts. Mentrestant, amb unes tisores haurem tallat els eriçons horitzontalment, i amb l'ajuda d'una cullereta n'haurem tret els ous, que picarem en un morter fins a convertir-los en un puré. En una altra cassola ficarem oli, els rovells dels ous i la meitat del brou de peix, a foc suau —o bé al bany maria— i ho remenarem fins que prenga la consistència d'una crema espessa; llavors ho treurem, hi afegirem el puré d'eriçons i ho tornarem a remenar un poc. Tallarem llesques de pa (que torrem un poc, si volem) i les posarem en els plats, mullant-les primer amb el brou que haurà sobrat i abocant després la salsa per sobre. Servirem alhora les sopes i el peix, però en plats separats.

Variants: podem fer aquest guisat amb peix d'una sola classe (el peix pot ser d'altres espècies, a més de les abans esmentades: lluç, congre, gallineta, escolà, llisa). S'hi pot afegir als porros, farigola, fonoll. Hi ha qui posa unes gotes de llima en la salsa.

VICENT MARQUES
(El Temps)

Guanyaran, però no convenceran

M'agradaria veure per un forat obert sobre el temps impossible, on la història consisteix a imaginar allò que no ha estat, que passaria si el govern, convocat el referèndum tan imprudentment ofert, arribàs a perdré'l. ¿Com s'ho faria per mantenir-se a l'OTAN, malgrat tot? Perquè la credibilitat d'aquella campanya demanava una alternativa que no se'ns presentava en la proposta electoralista del PSOE, tan carregada de suspicàcies. És a dir, que el fet d'afirmar allò de l'«OTAN, de entrada, no» demanava explicar que és el que proposava de salida. L'astúcia evident consistia a donar a entendre que els socialistes, aleshores encara en l'oposició a una UCD declinant, arribats al govern satisfarien el neutralisme innocent de l'electorat. Per això, el referèndum promès al llarg de la campanya electoral pròpiament dita. Mai, però, ningú no va demanar, potser per considerar-ho tot inclòs en el mateix paquet, la liquidació del pacte bilateral amb els EUA, que, naturalment, havia de suposar la supressió de les bases. Però aquestes coses, ¿com podien fer-se sense declarar el neutralisme de l'Estat espanyol? Segur que era això el que —tan vagament i confusament com se «sentien», més que es «pensaven» les motivacions electorals— creien estar votant els partidaris del PSOE o, almenys, una immensa majoria.

En canvi, els responsables de pre-

parar la política exterior del govern, una vegada obtinguda la victòria, ja sabien que el neutralisme només era possible si s'enfrontaven tant als corrents majoritaris de la Internacional Socialista com als mateixos Estats Units d'Amèrica del Nord i, més immediatament, amb efectes sense dubte rapidíssims sobre la marxa de la «jove democràcia», amb els poders fàctics afectats, que no són, per cert, únicament, encara que se'ls inclou en primer lloc, aquells que tenen al seu càrrec la força més fàctica de totes: la de les armes.

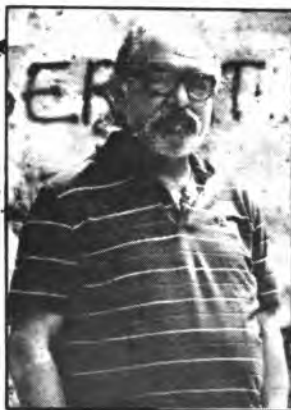
M'avançaré a dir que no es tracta de renunciar al neutralisme perquè siga quasi impossible. Com tampoc no es tracta de renunciar a una societat menys irracional que aquesta en què vivim, on uns pocs es perpetuen en el poder —i la dominació— mentre que la majoria continua sotmesa, més o menys conscientment. També es veu negre el futur de l'alliberament de classe, que ara volen substituir els «revolucionaris» d'ahir amb l'exercici difós del «consens», és a dir, amb l'exercici d'aproximar les diferències que la societat de consum hauria reduït, segons aquestes tranquil·litzants suposicions; i no per

Vicent Ventura

això s'ha de renunciar al fet que la llibertat siga possible des de l'únic nivell que la permet, el de la igualtat.

Tampoc no és fàcil la pau, però heus ací els moviments pacifistes, creixent i aconseguint guanyar posicions. Ni és fàcil la racionalitat de preveure el futur millorant el present, i heus ací l'ecologisme, aconseguint que hi haja una major preocupació pel medi ambient, pel consum que malbarata més del que aprofita, pel risc latent i efectiu de l'energia atòmica, etcètera.

Guanyarà el govern el referèndum transvestit que ara volen afirmar, malgrat no haver-se desmentit encara d'aquells orígens electoralistes on suggerien el no. Amb els vots de la dreta, les abstencions dels perplexos i el «canvi» en l'opinió dels qui encara esperen l'altre «canvi», tenen prou per alliberar-se del problema. Serà tan curiós com vulguen, però la veritat és que la dreta farà al PSOE el favor de guanyar-li el referèndum de l'OTAN, perquè, de vegades, la història gasta aquestes bromes. I els qui ens proposaven, això sí, amb moltes reserves, que l'OTAN no, es veuran lliures d'haver-se de negar a l'alternativa neutralista, única des de la qual, des del no-alineament, tindria sentit mantenir la negativa. Perquè una altra posició, ¿en què consistiria? ¿En el manteniment dels pactes amb els EUA per a continuar lligats a la «defensa d'Occident»? Amb els *Pershing II* inclosos, és clar. ¡Ai, el pragmatisme!

Restaurant Elisabeth

Cuina Irlandesa
Ambient familiar
Obert tot l'any
Plaça de la Reina Maria
Cristina cantonada
Marina
S'ARENAL DE
MALLORCA

Ca'n Pau, Es Gomer

de Son Ferriol
Avinguda del Cid, 75
Tel. 41 31 55
SON FERRIOL

El vici de l'amo en Jaume de Ca N'August

Devers l'any trenta, l'amo en Jaume de Ca N'August era ja home fet. Vint i set o vuit anys devia tenir, si no m'enganyava.

Feia de pagès, amiter, a Son Jonc, allà d'alt, entre el Barranc Fondo i l'alzinar de la Rota d'en Salem, i, mira, li anava; ni bé ni malament; només li anava. Apart de que, ell, fotre, tampoc sabia fer res més, a dir ver..., bono, tenia bona mà per matar porcs, per fer de matancer quan n'era el temps, però això sols era feina per una mesada curta a l'any, si arribava.

El dia de la nit dels fets, l'amo en Jaume hi era, a Son Jonc, a llaurar amb l'arada amb rodes; trup-trap, l'arada repinyava mig pamet la crostera flonja de la terra prima, restant de tant en quant, sovint, frenada en sec, com enferrotonada dins el negre, si qualche reclau o alguna arrel de figuera que, o empesa per la propera roca, el "dur" que diuen els conraders, o perquè les darreres pluges havien desplaçat a altres indrets l'escàs gruix existent, la mula li quedava immòbil com enrampada, tot en un alè, i l'amo en Jaume amb una mitja flastomia entre la gorja i la boca resseca, pegava estirava cap amunt, u-uup!, remuntava el reclau i, nrrrrr-nrrrrr, arri, "Mora", que perdrem la llet pasturant, tu i jo, avui, cent llamps....!

Cinc quarterades no eren moltes per conrar-les, pero, si-mateix, un home totsol podia suar-hi l'"ossa", ben bé.

Aleshores havia feta una bona raó, uns dies abans, i la terra estava a punt de pastora mia per a llaurar-la: tendra, atapeïda però dòcil, es desfeia baix de la rella gairebé sense fer terròs. Sí, aquell any seria bo d'esterrossar, Son Jonc. Gràcies a Déu, putes, manco feina!

Na "Mora", la mula, mitja mula, ni grossa ni petita, color rovell-negrosa, nerviosa però obedient, lluenta després d'haver-li passat l'estríngol i d'haver-la cepillada, bona carn, era una de les bèsties més plantoses de tot el terme. Tots els mercaders que la veien n'eren compradors, i tots també se n'anaven amb un dit a la boca i un dit a un altre forat de més avall. No tenia preu, na "Mora". Una bona eina

mai no la ven, un pagès, si pot dependir.

El dia de la nit dels fets, l'amo en Jaume aplegà d'hora. Al poble, ribellada d'aigua fresca per la cara i clatell, un bon plat a caramull de sopes escaldades i, au, que no era dia de festejar i a la taverna de Son Cardils l'esperaven, ben segur, per fer l'esperaven, ben segur, per fer l'habitual partida de cartes.

Sí. Li agradava el joc. És de sempre. Li agradava molt. Potser massa. Però, què punyetes, pensava ell, eren els seus els que se jugava, o no?, idò!

Em contava que, llavors, hi havia pocs entreteniments, sobretot per la gent poc xerradora i que, mira, cadescú procurava d'espolsar-se l'avorriment així com l'enteniment li dictava, i a ell, idò sí, li havia pegat per les cartes.

Des de que era molt jove que li havia agradat escapsar-les. Jugaven a "canari", a "monte", feien "el punt", a set i mitja, a carta més alta... ja molt avançada la vetlada qui més qui manco que havia perdut provava d'encalenticir la taula i pegar una ponyida forta...

No havia tengut cap disgust seriós mai, cap tonada. Sabia aturar-se d'hora, deia. I en bravejava. Quan trobava que li bastava, ou i bonanit.

Però la veritat era que la matzina del joc l'havia aglapit, el posseïa de manera extranya i ell se n'adonava. Moltes nits, quantes més millor, necessitava vitalment aquella emoció intensa, aquell batec rotund del cor, aquella empenta de la sang cervell amunt, quan lligava una bona mà... Li agradava. L'apassionava. Ho necessitava. I no era el guanyar o el perdre el més important, no, encara que, la veritat, ell quasi sempre guanyava. I el dia que se n'anava cabal a geure també es sentia igual de satisfet.

Aquella nit, la taverna de Son Cardils estava de gom en gom. Hi havia sis taules en marxa quan el normal eren dues, màxims tres. Però, clar, era dimecres de mercat, i els mercats de setembre, després de les messes i a punt del tornem-hi-torna-hi, sempre hi havia moviment pel poble.

Tot d'una li feren lloc a una taula que, així, d'entrada, era la que manco

ganes li feia. Mai no li anava gens bé asseure-se amb extern. I a n'aquella taula n'hi havia dos per manca d'un. Un era el senyor Esteban, sargent d'això dels cavalls-pares, dels sementals que diuen ells, home grassot, amb cara de sadoll vitalici, escuradents als llavis, la mirada balladora, quatlerina, falsa, suficient..., i aquella rialleta encollonadora a tostemps, el feien, a ulls de l'amo en Jaume més fastigós i repulsiu que un calapòt d'hortalissa... L'altre era l'amo en Pere, pagès d'un poble vef, bastant conegut per la vila, pagès "gros" que en diuen, o sia: de renyó eobert, "puro" a la boca, capellet diumenger per enre-ra, colcant-li quasi sobre el clatell..., dos bons sargs, vaja.

Començaren ja jugant fortet, fora ànima. Res, arrancada de cavall i arribada d'ase, pensava l'amo en Jaume, segur de la seva sort i dels seus sebres. No s'explicà mai com es pogué encalenticir d'aquella manera. No havia begut ni gota. No bevia mai, ells, quan jugava. No lligava res condret. Pareixia cosa de bruixeria, doncs, ni compostes aposta les cartes li haurien vengudes més de bizix. D'una en vengué una altra, i d'una altra, una altra... I quan s'en volgué apercebre, havia perdut tot el que duia damunt, que no era molt, però vaja, si mateix eren doblers, endemés d'altre tant que el taverner li havia passat, solf-cit, quan li feu una alçada de cella, significativa.

A mitjanit havia perdut també tots els doblers que li havia deixat el taverner, amés dels d'un racó que sempre guardava a ca seva per un si-del-cas dins una tassa de dalt de tot de l'escudeller i, el més greu: havia signat a l'amo en Pere, el pagès extern, un reconeixement de deute per una quantitat més que exagerada.

L'amo en Jaume, tremolós, frenètic, suant com una sobrassada al sol, fet un bollic de nervis, va demanar més crèdit a l'amo en Pere...

Tot un eixam d'espectadors els envoltaven pendents del cap i la fi de l'eixida. Les altres taules de joc feia ja una bona estona que ho havien deixat anar, per també fer el badoc.

L'amo en Pere i i contestà que no, que ja estava bé, però, escoltau podien fer una cosa, si hi venia a

bé: tot el que havia perdut i el que devia, a un munt, i la mula, na "Mora", i els guarniments, a l'altre... tres cartes destapades i prou comèdies...

Hi va venir a bé.

I va perdre. A norris se n'anaren doblers, mula, guarniments, i quasi l'eima.

Fa devers quinze anys que m'ho contà, tot això, l'amo en Jaume de Ca N'August, (quatre o cinc abans de morir), una migdiada de juliol, a l'ombra d'una figuereta verdal.

Em va dir, em va jurar també que, pus mai més des de llavors es tornà a asseure a una taula de joc. Li havia bastat el recapte.

I que:

— "...Sabateret", creume, escolta al qui sap: val més que et rompis les dues cames, el dia que hakis de començar a trobar-hi el gust a una taula de joc, fill meu, escolta al qui sap..."

I jo, que en segons quines coses som un bajoca, mirau, ara mateix, de matinalada setembre 83, quan transcribesc literalment aquestes les seves paraules, he alçat la mirada del paper de sobte i, ho creureu o no ho creureu, par que l'hagi vist, su-aquí, davant meu, vora la camilla, bones capades... "escolta al qui sap, "Sabateret", escolta al qui sap...", i un calfred perllongat m'ha recorregut l'espina...

**BIEL FLORIT FERRER,
DEL COLL D'EN
RABASSA**

Sa glosa d'en Pere-Gil

Joan Ordines

Amb molta d'atenció has duit s'esport ende-
/vant
i això es molt impor-
/tant
per tota sa població.
Ses casades, ses fadri-
/nes,
es pares i ets atlots,
tots t'han enviat es
/vots.
Bona feina, JOAN ORDINES!!

Ja ho va dir Es Batle en ES FOGUERO:
"Aquest es un funcio-
nari, de lo més cumpli-
dor".

Madé Pulida

En es meu temps, i havia més por... això m'hagués costat mil Ave Marias, al manco.

Picadís d'espines-14

Els polítics deshonestos, com els homes deshonestos, ho són per la mateixa raó que les gavines de femer: és més fàcil.

Actua! Pensa-t'ho lo imprescindible i després, actua!!!

Facis lo que facis, posa-hi tot el teu entusiasme. Si no, ves-t'en a la merda.

Sé que som pitjor que molts de vosaltres. I millor que qualcún. Anem de la mà, doncs. De la mà he dit, no a mè-coll!

Hi ha líders al servei d'una idea i líders al servei de sí mateixos. Sincerament crec que abdos són negatius. Si has de créixer, apa, creix, però no perquè t'estirin, si no perquè t'has de posar d'acord amb la teva pròpia fesomia.

Pobreta de la gent que creu, segueix ulls clucs a qualcú.

Estava tan anulat que sols sabia prendre una decisió: la de seguir al peu de la lletra les desicions de l'amo.

Una de les millors maneres de conservar les coses és submergir-les en formol. Ho consider una bona informació per als "conservadors".

Tenia cara de pardal i ho era, sovint, una miqueta. Tenia ben arrelades dues conviccions polítiques concretes, però anava ben arrelades dues conviccions polítiques concretes, però anava ben alerta a exercir-les. Quedava bé a les fotografies de premsa. El feren batle del poble.

Conspira. Conspira! Si deixes de conspirar, estimat, mira que et conec bé, serà senyal de que qualcú ja sap el teu preu.

BIEL FLORIT FERRER